

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:

Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Íde intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:

Városláz-utca 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előzetések, valamint a hirdetsékre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

A társadalmi resurrectio.

Alig lehet manapság olyan egyénnel találkozni, aki a társadalmi életben uralkodó szellemmel meg volna elégedve. Azal a szellemmel t. i. mely tulajdonképen nincs is. Ez az állítás paradoxonnak látszik első pillanatra; de tényleg nem az. Mert igaz, hogy nemcsak egyesek, hanem a társadalmi élet mozzanatait, megnyilatkozásait szorgos figyelemmel kísérő sajtó is szüntelenül panaszkodik a most uralkodó társadalmi szellem ellen; de ha mélyebben kutatunk, ha mélyebben behatolunk abba az emberforrongásba, mely a társadalmi életet alkotja, azt fogjuk tapasztalni, hogy annak az életnek lelke, eleme: a közszellem nincs sehöl. Igen sok helyen már teljesen meghalt; a többi helyen halálközeli állapotban van. De már mindenütt el lehet mondani fölötte, hogy: „Consummatum est.”

Azok is, akik a társadalmi élettől (a dániai levegőt érezve) visszavonulnak; azok is, akik kénytelenül, kellenlenül (talán szükségéből? talán reformatori gondolatokkal?) belevegyülnek annak zajgásába: abban kivétel nélkül egy állápontra helyezkednek, hogy ez soká nem tarthat így, hogy itt valamit tenni kell, mert a közszellem

halála olyan társadalmi fölbomláshoz vezet előbb-utóbb, melynek hatása ma még beláthatatlan, de amely a legnagyobb alkotásokkal szemben sem fog nyomtalanul maradni. Romboló hatása érinteni fogja a társadalom legmagasabb rétegeit is.

Lehetetlen, hogy ezt ne lássa, ne tudja minden gondolkodó fő. És a szomorú kilátásokkal még sincsen arányban azok száma, kik tenni iparkodnának; kik minden követ meg ügyekoznének mozdítani a társadalmi közszellem föltámasztásához. Végig szenvedik az élettelen társadalmi együttlét nagybőjtjeit, keresztüllamentálják a nagyheteket; szomorú képpel, elborult homlokkal (de összetett kezekkel) állanak meg a társadalmi közszellem nagypénteki sírja fölött. Még azt a szemmel láthatatlan, csak lelkileg érezhető sötétséget is érzik nagyon sokan, ami a közszellemét vesztette társadalmi életre lassan-lassan leborul. De azért a kezek összetéve maradnak.

Mintha ma már nem is volnának, nem is akadnának olyan alakjai a társadalomnak, kik erős kézzel megbírnák rázni a társadalommentő eszmék zárait. Mintha ma már csak az volna az elv, hogy: „mikor Dániában rothad valami, akkor meg kell szokni a szagát.” — Mintha ma már csak epigonjai élnének azoknak a nagy gondol-

kozóknak, a társadalom ama kimagasló reformatorainak, kik erősen hitték, erősen meg voltak győződve arról, hogy maga az állam is csak egészséges, ép, erős társadalommal vehet magának biztos szilárd talaját!

Nem akarjuk pedig hinni, hogy ma már nem élnének közöttünk hivatott erők, egyének, kik a társadalmi életet képesek volnának ujáteremtetni; annak réteg-eireibe friss, egészséges vért képesek volnának ömlesztetni, hogy föltámadjon halottaiból.

Nem akarunk vonatkozni itt specialis viszonyokra, nem akarunk rámutatni; hogy van itt? hogy van ott! Csupán azokat a társadalmi erőket kívánjuk tette hívni, akik — Isten tudja: mi okból? — visszavonulnak s még csak ujjat sem mozdítanak a társadalmi resurrectio érdekében.

Azt nem hihetjük, hogy tenni nem akarnának; azt sem, hogy magukban a hivatottságot ne éreznék; azt sem, hogy a kilépés óráját eljöttnek ne látnák. Mi tartja hát őket vissza attól, hogy a társadalmat ujja teremő, föltámasztó mozgalmak zárait fölszakítsák?! A tizenkettedik órában vagyunk. Minden nappal közelebb jut közszellem nélküli társadalmunk a fölbomláshoz, mely ha bekövetkeznék — (mit Isten ne adjon!) — óriási eruptiókkal járna.

A „ZALA“ tárcája.

Kettős fogadás.

— A „Zala“ eredeti-tárcája. —

Két lánya van csak a Leveles-párnak. Mindkettő férjnél van a szomszéd falukban szegényesen díjazott hivatalnokoknál.

Különös egy neve az apáknak Leveles uram. Míg idegenek irányában jószívű, bőkezű egész a tekozlásig, addig gyermekei irányában kimondhatatlan kár.

Órult, mikor párta alá jutott mindkettő, mert így megszabadult ő attól az óriási „teher-től”, melybe a lányai ruházata társa került. A felesége valamivel jobb lelkületű.

Pista, mikor elvette a Leveles-pár idősebb lányát, a feleségével 1000 frtot kapott volna, de ezt sem a papától, hanem egy biztosítótársaságtól, hol neje régen sírba szállt öregsülője részéről biztosítva volt; de nem kapta meg, csak az összeg felét 500 frt hiányával, melyet az 500 frt mellett „költség” címén tartott meg a papa.

Mikor János elfáta Leveles uram második lányát, spekulált az 1000 pengőre, de az öreg sem szóval nem említette, sem ki nem rukkolt vele. A mama folyvást vigasztalta Jánost, hogy „jóvőre meg lesz.”

Igy elmúlt egy pár esztendő, de az a „jóvő”, mely 1000 frtot hozott volna Jánosnak, csak nem akart megjönni. Egy napon a két vő türelmet vesztette, s formaliter követelték a pénzt, de szépen a párva elé helyezteték. Ettől az időtől fogva nem is mentek tájékára sem a szülői háznak, minék az öreg örülni játszott, mert „nem kérték tőle pénzt.”

Egy szép tavaszi napon komoly arccal küldönc jött a lesújtó izenettel, hogy egy évi kínos szenvedés után a mama jobblétre szünderült.

Emlentek a temetésre. Sírba fejték a szegényi

s vele együtt Jánosnak az 1000 frt-hoz fűzött minden reményét.

Leveles uram egyedül maradt; s ha lehetséges, még hidegebb lett gyermekei iránt, mivel félt, hogy pénzt loagnak kérni. Idegenek jó módja volt a háznál, legkiváltkép egy Góliath-rokonnak s a falu fiskálisának, ki a vagyonos öreg jogügyi tanácsosa lett. Ebben az öreg ur teljesen megbízott.

Egy évvel a temetés után Pistánál találjuk Jánost is, meg a Lajos fiskalist is, kedélyes beszélgetéssel töltve az időt. Szóba jött az öreg ur is, meg a pénze is.

— Ad vocem, pénz! Te Janosi! Fogadjunk, hogy husvétra megkapod apósodtól az 1000 frtot, mit vagy 6 évig hasztalanul kértél.

— Ne beszélj! Lemondtam én arról már végkép.

— Ha lemondtal is, mégis megkapod, s pedig auékiül, hogy egy szóval is kérdéd, mert nem is sejtéd, hogy milyen metamorphozison ment keresztül az öreg. Nos, mersz fogadni?

— Már hogy ne uernék! Mihe?

— 10 üveg igazi francia pezsgőbe.

— Akár 20 ba is?

— Gilt.

— Hogy minő változason ment át az öreg ur, azt legjobban én tudom — szól az ügyvéd — mert folyton nála vagyok.

— En ugyan nem tapasztaltam, mond keserűen mosolyogva János.

— En is fogadok veled, hogy öreged is fizet annyi pezsgőt, mint te; a mellett husvétra kirándulást rendez, s elviszi magával az egész családot, téged is János, s mindezt annélkül hogy a családból bárki kérd rá.

— Ez már nem igaz, szól János. Ismerem én a papát. Hiszen az sohasem ült még vasutra, de meg kocsiira is alig, mivel félti életét. Mindenhová gyalog megy. Ha kocsin kell valahová mennie, leszáll, miheült hegyhez érnek, mert attól fél, hogy elszakadhat a hámkötél s azután baj lesz; ha völgynek mennek, ugyancsak leszáll a kocsi-ról, mivel elszakadhat a nyakló s ismét baj lesz. Ezt vasutra nem ülteti senki. E tekintetben biztosra merek fogadni.

— Jól van. Áll egy 50-es.

— Áll! Pezsgőt sem fizet, mert tudod Pista még mit szokott mondani, ha úgy olykor telkértük, hogy fizessen egy pohár sert?

— Tudom. Azt mondta mindig: Aki sört-iszik, lusta a vízmerítésre.

— Nahát. S most ó adjon 5 frtot egy üveg pezsgőre? Ez absurdum alitá.

— Áll a fogadás?

— Áll, áll!

— Hová akarsz menni Pista, az öreg ur költségén husvétkor?

— Sopronba.

— Jó. Ott leszünk mind. Csak arra kérek János, hogy ne menj az öreghez, míg én nem hivlak, de akkor okvetlen jöjj feleségüstül készen a kirándulásra, s az 1000 flóres eldugasára.

Egy héttel a fenti jelene után együtt látjuk Leveles uramat a joggyi tanácsosával. Szép tavaszi idő van. A présház előtt ülnek lenékre állított két akós bordó mellett, melyen egy palack, a szekszárdi „bikavérrel” vetekedő, édes lelete bor áll. Leveles uram egyike a legjobb bortermelőknek a vidéken.

— Hát ugyebár jó lesz, fiskális ur, ily érte-temben megírom a végrendeletemet? Nem szenved csorbát egyik gyermekem sem. Adtam volna a szabó rokonnak is valamit, de az a kópé úgy is megcsalt, s meglöptött már sokszor, így hát...

— Ugyan ne beszéljen végrendeletéről. Én az ön helyzetében egészen mást mivelnék.

— Mást-e? S ugyan mit?

— Vagy megnősülnék, vagy...
— Ne beszéljen nekem nősülésről, hiszen tudja, hogy 52 éves vagyok!

A hivatott erők ne várjanak egymásra, hanem együttesen vállvetetten hassanak oda, hogy a társadalom homogén-elemekből szerveztessék. Alakuljon ujja a társadalmi élet az egyenlőség és testvériség általános győzelmével!

Az lesz a valódi resurreccio!

Heti szemle.

A munkás kérdés fölötti konferenciát illetőleg írják Berlinből: A császár és bizalmasai meg vannak elégedve az elért eredményekkel, különösen a tanácskozások alkalmával konstataált azon két tényre, hogy először az actio, a mint a császár előtt lebeg, számíthat politikai szövetségeseinek legerélyesebb segítségére; másodsor az eszmék lényegére és irányára vonatkozólag az első francia küldött, Jules Simon az, a ki legközelebbinek áll a császár mellé. A császár Német és Franciaországnak a szociális kérdés tisztázása és megoldása tekintetében követendő egyetértő munkődéséről a legerélyesebb utóhatást reményli politikai téren.

Az új szerb orosz kereskedelmi szerződés Oroszországnak oly előnyöket nyújt, melyek nagyban károsítják Magyarországot, Ausztria és Németország kiviteli érdekeit. Németország és Ausztria-Magyarország kormányai lépéseket szándékoznak tenni a szerbiai miniszteriummal érdekeik megóvása tekintetében. — A konstantinápolyi kirándulás külön vonata mely a magyar királyi államvasutak közp. pályaudvarából április 1-én 7 óra 2 perckor este indult, szép társaságot vitt a keletre. A kirándulók között vannak: Gr. Zichy Jenő, br. Nyáry Jenő és Gyula. Schmiedl Jovag gráci akadémiai igazgató, több orsz. képviselő, hírlapíró, stb. — Dordogne francia városból azt írja az ottani hírlap, hogy van a városnak egy csudás teremesté, Marie Burieu, a ki már kilenc éve hogy semmit sem evett. A nő körül egész legenda képződött Dordogne vidékén, s noha semmi vallásos rajongást nem mutat, a nép mégis szentként tiszteli. Ujabbán felügyelet alá vették s hivatalosan konstataálták, hogy két hét óta csakugyan semmi táplálékot sem vett magához. — Sommerville amerikai városban egy tizenegy éves fiú fejszével levágta az anyja nyakát. A fiú azt vallja, hogy a Jevakazást anyja kérésére, sőt parancsára hajtotta végre, a ki azzal fenyegette, hogy megöli, ha neki azt a „szivességet” meg nem teszi

Az anya ugyanis örökös perpatvarban élt férjével s megunt életének ekként akart véget vetni. — Gruscha bécsi érsek meglátogatta Símor kereggimást Esztergomban — Triestben — a múlt napokban — földrendes volt. — Tokióban (Japán) közelebb 2540 ház égett le és sok ember a lángok közt lelta halálát. — Ernst Henrik kamaranékes hazánkban Poroszországban folytonos óvációk és kitüntetésekben részesül. — A kir. kúria kimondotta, hogy nazarénusoknál az eskü fogadalommal pótolható. — Szekszárdon közelebb egy halálra ítélt gyilkost kivégeztek, nem különben Szegeden is. — A budapesti virágkiállítás apr. hó 26-án nyílik meg. — A delegációk idei ülészaka május végére szándékoznak. — Königlich Schmelzenben a részeg munkások egyik társukat „kivégzési játék” közben lenyakozták. — Mogoson (Erdély) a falu egyik görög-keleti papja gyujtogatásra vetemült. — Amerikában több folyó kiöntvén, óriási károkat okozott. — Az orosz kormány állítolag egy új fegyvermintát fogadott el, mely minden eddigi ismétlő fegyvert felülmul. — A walesi hercegnek berlini látogatásából igen fontos politikai következtetéseket jósolnak az angol lapok, például, hogy az angol trónörökösnek sikerült a német császárt esetleges oroszbarát érzelmeitől eltéríteni. — Pétervári tudósítás szerint ismét egy merényletet fűdöztek fel a cár elele ellen. Az összeesküvők többnyire katonatisztek, s több tanult is fogtak el. — Az uk csáktornyai vasutovolatat f. évi aug. hóban, 6 felsege nevenapján szándékoznak megnyitani. — Balatonalmádban múlt hó végén madártojás nagyszámú jég esett — Genúban egy csillagász üstő köst fűdözött fel, mely távcsővel már is látható. — Londonban éjjelkor rendeztek löversenyt s a korosítottban versenyzőket több baleset érte. — Baross Gábor miniszternek névnapj emlékül a legelsőben kiadott zónajegyet adták át remek foglaltványban. — A bihari casino Nagy-Váradon Tisza Kálmánt választotta meg elnökévé. — A német császár a neuzeitközi munkáskérdés tanácskozások alkalmával tartott diszebednél a magyar ipar haladásáról nagyon kedvezően nyilatkozott. — Az orosz egyetemekről állandó zavargások hírei érkeznek. — Reményi Ede kitűnő hegedűművészünk a nyár folyamán visszatér Parisba családijához és onnan — tizenhatévi távollét után — hazajön. — Az akadémia Kárátonyi-féle 200 aranyos pályadíját ismét Csiky Gergely nyerte el „Nagytermett” című három felvonásos vígjátékával; — a Farkas-Raskó (száz forintos) jutalmat pedig Kozma Andor

„Magyar paraszt” című költeménye. — Bismarck elbocsátása több német uralkodóra igen leverő hatást tett. — A Chikágóban élő horvátok Strossmayer püspökhöz nevenapján üdvözölő feliratot intéztek. — A delegációktól kérendő katonai póthitel állítolag nem lenne több 400 ezer forintnál. — A jarított új egyforintosok a napokban már forgalomba hozatnak. — A walesi herceg gr. Festetics Tassilo meghívására ismét hazánkba utazik — A múdsok majdnem Európa-szerzte sztrájkolnak. — A temesvári félmillióst ternő vádlottaira apr. 1-én mondatott ki az ítélet, mely szerint Farkas Menyhért és több bűnös társai 8-8 évi fegyházra, Telkessiné pedig két évi börtönrre ítéltetett. — A király 6 felsege Lelle község tűzkárosult lakói részére 400 frinyi segélyt adományozott. — A „Pécsi Hírlap” „P. Figyelő” és „Veréb Jankó” együttes szerkesztését Hacksch Lajos vette át.

Tanügy.

A gyermek testi neveléséről.

Az országos közegészségügyi egyesület több ülésben foglalkozott e kérdéssel, újabbán pedig a Természettudományi Közlöny márciusi számában találunk erről cikkeket.

E kitűnő cikk írója *Fernand Lagrange* határozottan ellene van a 15 éven alóli gyermekek tornásztatásának, mert úgymond — az ezen koron alóli gyermekeket inkább elnyomorítja, mint neveli. Ellenben a 16 éven felüli ifjúságnak melegen ajánlja a tornászt.

Spencer Herbert „Értelmi, erkölcsi és testi nevelés” című kitűnő művében szintén elítéli a szabályokhoz kötött testmozgást, mely sem élvezetet, sem erőt nem nyújt a gyermekeknek, de annál többet nyomorít el, — mint ő mondja s lévvel ajánlja a korlátlan szabad mozgást a gyermekeknek. Ezt aztán azzal indokolja, hogy a gyermek által szabadon választott játék vitálolag hat a gyermek összes szervezetre, értelmére és erkölcsére, mert azt és úgy teheti, a mit akar és a hogy neki tetszik, nem kellvén attól tartania, hogy egy elkövetett hibát nyomon fogja követni a tanító erélyes dorgatoriuma.

Ez a tetszés szerinti mozgás oly végtelen örömet szerez neki, melyhez hasonlót semmi egyéb nem képes nyújtani. És ennek az igazi örömnnek a fiziológiai hatása az étvágy fokozódásában, az összes szervek arányos növekedésében és fejlődésében nyilvánul, és abban, hogy teste ép oly elégedett, mint lelke.

— Hát akkor fogadnék magam mellé egy tisztességes szakácsnét, vagy gazdaasszonyt s élném a világot. Ha egyszer meghal, majd osztokodnak a gyermekei.

— Hát hiszen volt már egy feltucat gazdaasszonyom, de tudja, hogy mind elmarta, ekergette a fiatalabb lányom.

— Ne bántsa a gyermekeit! Áldott lelkűek azok egytől-egyig. Maguk is szeretnék, ha gazdaasszony volna a háznál, kivált a Pista. A multkor beszéltem vele, s há hallotta volna, mit mondott, nem nézne rá úgy félvállról, fel szemmel.

— Gazember az! Csak akkor jó, ha pénzt akar, s akkor is folyton azt hangoztatja, hogy úgy is pokolba megy az egész vagyon, hát adjon nekem is. Ez sohasem akarta a javamat, s most ő volna az, ki...

— Ki gazdaasszonyt óhajt a házhoz. S pedig nem olyan parasztot, mint eddig volt a háznál, s nem is olyan vén asszonyt, mint az eddigiék, hanem egy fiatal, tisztességes s csinos asszonyt, hogy étvágygyal ebessék, ha eljö látogatába.

— S ezeket Pista mondta volna? Az igaz, hogy büszke gyerek, s szereti is a tisztaságot, ebben nekem mindig tetszett, csak ne volna olyan görömbö.

— Nem görömbö az, csak őszinte, a mellett Pista a tett embere. E tekintetben is megmutatta, hogy praktikus gondolkozású fő, mert nemcsak ajánlott gazdaasszonyt, ki a leni-kellekkel bír, hanem már keresett is egyet.

— Mi a manó!

— Az hát. Mit mond urambátyám ehez az arcképhez? Átnyújt neki egy fotográfiát.

Soká nézte az öreg az arcképet. Arca mindjobban kiderült, szemei mintha nagyobdottak volna. Átadja aztán e szavakkal:

— Lány ez: ilyen nem megy öreg emberhez gazdaasszonyrak.

— Dehogy lány! 35 éves fiatal gyermektelen özvegy.

— Gyermektelen özvegy!

— Az hát; de szegény;

ismét nézi az arcképet.

— A szegénysége nem jó tekintetbe; de nem hiszem, hogy eljőjön.

— Pista már bírja az ígérteit. Eljö az minden nap. Itt is lehetne már.

— Hm! S ezt komolyan mondja?

— Komolyan. S menjen érte, huncfut legyen ha nem jó. Olvastam én a levelet, mit írt, s pedig önnök írt akkor, mikor ezt a képet küldte.

Az öreg felkeit. Tipegett ide-oda. Töhlött s koccintott az ügyvéddel vagy 5 szór egymásután. A hányzor ivott, annyiszor nézegette az arcképet.

— Nekem írt. Hol a levél? Miért nem hozta el Pista?

— Nem mert, mivel uram bátyám haragszik rája.

— De hogy haragszom! Azaz, hogy haragszom, mivel nem küldte el a levelet. Már itt is lehetne a gazdaasszony?

Hogy hívják? Hol lakik?

— Azt nem tudom. Pista azt mondta, hogy, ha az arckép tetszik, hát ingyen neki, s ő majd átjö, s szóval elmond mindent.

— Úgy? hát bocsánat, illetve engedelmevel megyek — s ezzel elrohant. A fiskális megitta borát s mosolyogva távozott.

Zöld esütörtök reggel korán az öreg kertjében sétált Pista vejével.

— A fiskális barátom ezt az arcképet hozta nekem, s azt mondta, hogy...

— Igen én adtam neki. Itt van a levél is. Megengedi papa, hogy egész őszintén szólhassak, s megígéri ugy-e, hogy őszinteséget nem vesz

gorombaságnak, mint rendszeren...

— Hagyjuk a multat!

— Jól van: Én azt hiszem, hogy papának ez az élet, mit egy évig folytatótt, unalmas, mert ez nem is élet, hanem rosszabb a vegetációnál is;

amellét tönkre megy a gazdasága is, mert mindenunnan lopják. Azért azt gondoltam, hogy — mivel nősülni nem akar — egy tisztességes gazdaasszonyt kellene szerezni, nem parasztot, mert a paraszt paraszt marad, ha bitorban jár is, hanem egy művelt nő, ha szegény is, de fiatal legyen, mert ha öreg, akkor mindjárt apálódot is kereshet. Ez az én véleményem.

— Hm! Igaza van fiam.

— Lássá papa, én azt hiszem, hogy az arckép eredetije bír azon kellekkel. Írtam neki, mert a feleségem ismeri. Megírtam neki körülményesen mindent, szóval a dolog rendében, ha ugyan papának a nő tetszik. Elmehet érte minden pillanatban.

— Jól van fiam. Köszönöm a figyelmét, hálás leszek.

— Semmi papa! Én csak kötelességet teljesítettem. De azért részemről a dolog egy feltételhez van kötve.

— Pénz kell? Jöjjön adok!

— Kell, de nem nekem, hanem a Jánosnak. Kivánnám tehát, hogy adná neki, mihelyt a gazdaasszony itt lesz, azt az 1000 frtot.

— Megkapja. Hiszen készen van. Végrendeletet akarlam csinálni, de előbb egyenlővé tenni benneket, azért kivettem a takarékpénztárból 1000 frtot a számára, magának meg az 550 frtját. Mihelyt a gazdaasszony itt lesz, megkapják.

— Jól van, köszönöm. Most pedig készüljön. A 10 órai vonattal mehet. Reggel Sopronban van, ott ismerős, s a Neustiftutca 4 száma alatt megtalálja Mild ldát, az özvegyet. Várni fog papára, mert én rögtön sürgönyözök neki. Szombaton a reggeli 7 órai vonattal megjönnek, mi itt a szobában várjuk; tehát lsten vele!

— Isten áldja fiam!

Pista sürgönyözött, hanem Jánosnak is írt.

Az egész vasuti személyzet bámulatára megje-

A játék órájára örömmel gondol, mert tudja, hogy akkor korlátlan szabadságot fog élvezni, melyet úgy fog eltölteni, a hogy neki tetszik s rombolja bár szászor is össze alkotásait, szemrehányás a mások részéről nem fogja érni. De ép oly örömmel fog aztán a tanuláshoz is. Mert hisz nagyon természetesen fogja találni azt, hogy, ha megengedik neki tetszése szerint eltölteni a játéka szánt időt, akkor neki viszont kötelessége a tanulásra szánt időt tanulással tölteni.

És mivel teljes meglepéssel megy órára, mivel teste kielégítést nyert a játékban, szelleme pedig kipihent, igen természetesen, hogy figyelemmel fogja hallgatni az előadást.

Természetesen így a dolog csak akkor fog menni, ha a gyermekekkel megértjük, hogy mivel megkapták azt, a mi őket megilleti, adják meg nekik is nekünk, a mi minket megillet s ha következtetések és mindig igazságosak leszünk eljárásunkban. Ők is következtetések, igazságosak és kötelesség tudók lesznek.

A testi nevelésnek ez a módja, ezek szerint, nevelőleg hat az érteleme, a jellemre, az erkölcsre és a kötelesség érzékére.

Vajjon a tornászattánál is így van-e ez?

Öszintén megvallva, ezt még sohasem hallottam, se nem tapasztaltam, de még azt sem, hogy a tornaórára mindnyájan egyforma érzélemmel gondoltak volna. Vajjon miért?

Azért, mert az ő féktelen erőik korlátlan szabadságot kívánának, hogy kellőképpen kielégíthessenek, a mi felügyelet mellett és körülzárt térben teljes lehetetlen. Talán ösztönyszerűen félnek is ama veszedelmektől, melyek őket ottan fenyegetik.

Ismeretes dolog, hogy egy elhibázott fogás bukással végződik, mely a letragikusabban végződhet. Itt van egy eset. Egy merész fiu vakmerősége folytán annyira túlesztette bal lába combizmait, hogy az ebből származott s folyton meg megújuló lábbaja miatt egy egész éven át alig tanulhatott va-amit s majdnem mindig a szobát kellett őriznie s nagyon kérdéses, hogy kigyógyul-e valaha tökéletesen?

Ellenvehetik, hogy vakmerőségének köszönheti a baját s nem a tornának. Lehet. De ha nem tornászattják, bizonyára nem nyílik neki alkalom ily veszedelmes cselekedetre.

De ott van egy serdült leány. Nagyon szelid és engedékeny. Tornázik. A feje tetejére esik s félholtan viszik haza. Egy évi kínos betegség után meggyógyul, de buskomor és magába vonult lett. A szenvedett agyrázkódás egészen át-

alakította. A máskor eleven, fürge, szellemes és vigkedvű leány nehézkes mozgásu, majdnem tompaszű s embergyűlölő lett. Pár évig ől így. Egy este szokatlanul vidám volt és — reggeli 3 órára megszünt élni. Az orvosok és tanárok egybehangzó véleménye szerint a hirtelen halált korábban szenvedett s tökéletesen ki nem gyógyult agyvelőrázkódásból származó vérömleny okozta.

Ilyen eseteket elősorolhatnék még egy néhány tucatot, de nem tartom szükségesnek, eléggé ismeretes, csak azon csodálkozom, hogy nem törlték még el a tornázást a 15 éven alóli gyermekeknél.

A saját praksisomból mondom el egy-két esetet. Valami tíz év előtti utam egy alföldi városba vezetett. Első dolgom volt az iskolát meglátogatni. Épen 10 óra lévén a tanulók kibocsátották. Azt hittem, hogy most lesz olyan zaj, mely felveri a világot. De bizott nem volt semmi. A gyermekek kézbe fogták a harapni valójukat s szomorúan, mint valami rabok s rakoztak, hogy egy nádpálcával felfegyverkezett tanító ur felügyelete alatt körül sétáljanak az igen tágas udvar kekes-fehér kövezetén. Soha ahhoz hasonló bánatot nem éreztem, mint akkor s mikor a velem társalgó főtanító urat megintertelláltam ez iránt, azt felelte, hogy „nem szabad a gyermekeket magukra hagyni, mert — lármát csapnak“.

Az istenadta tanítója még azt sem tudta, hogy a gyermek lelki állapotának e hangos nyilvánulása a fiziológiai következmény s nem annyira akaratbeli cselekedetnek, mint inkább a jólét érzetének, az igazi egészség kitérésének tekintendő. Beteges gyermek nem szokott zajogni.

A következő napon utam egy nagy községbe vezetett. Ott is első dolgom volt az iskolát meglátogatni. És mit láttam? A tanítók ott állottak az iskola épület folyosóján, a tanítványok pedig játszottak, szaladgáltak, nevetgeltek tetszésük szerint minden felügyelet nélkül. És milyen telt és piros volt az arcuk? csak úgy duzzadtak az egészségtől. Milyen egészen más kép volt ez, mint az, melyet ama városi iskola tanítványai nyújtottak. Ott többnyire sáppadt vézna alakokat láttam, itt csupa piros arcu, erőteljeseket, ott kerülhetlen szigorú felügyeletet, itt teljes szabadságot. Megkérdezvén a tanítókat, miért engedik ily szabadjára a gyermekeket óráközben, azt felelték, hogy „a gyermekeknek ép olyan jól esik a szabadság, mint a felnőtteknek“.

Azután rámbiztak egy iskolát. Volt 6 osztály,

20 fiu és 16 leány óráközben kieresztettem őket az udvarra játszani, én meg figyelemmel kísérem őket. És mi történt? Játszottak tetszésük szerint, szaladgáltak, ugráltak, nevettek, zajongtak; soha elő nem fordult, hogy illetlen magaviseletért rendre kellett volna valamelyiket utasítanom, de azt nem tapasztaltam, hogy kötelességeinek teljesítésében valamelyik hanyag lett volna. Sőt ellenkezőleg, azon voltak, hogy egyik a másikat tulszárnyalja a tanulásban. Volt ennek még egy más következménye is, az t. i., hogy mindannyian farkasétvágygyal ettek és szemlátomást nőttek. Kaptam is szemrehányásokat a mamák részéről, hogy a „leányokhoz nem illik ez az ugrándozás, mert az parasztos, és roppant sokat esznek, féltő, hogy annyira megteatesednek, hogy sohasem lesz karcsu természetük“. De miután felvilágosítottam azokat a kedves és az egészséges s az ezzel járó étvágyat parasztos dolognak tekintő mamákat arról, hogy a leány csak akkor szép ha egészséges s akkor egészséges: ha jó étvágygyal eszik, ezt pedig csak akkor teheti, ha olyan mozgást visz véghez, mely összes szervezetét egyaránt foglalkoztatja s erre eskis a tetszésszerinti játék a legalkalmasabb eszköz, a mamák megnyugodtak és később még ők segítettek elő munkálkodásomban.

A testi nevelés ezt a rendszerét követtem később is és sohasem volt okom megbánni azt és a mellett: nem kellett szemrehányásokat tennem magamnak a miatt, hogy egy hibás fogás, lépés stb. folytán valamelyik gyermek testében kárt okoztam volna.

A testi nevelés elveit én a következőkben foglalom össze: Játsszék a gyermek tetszése szerint szabadon, akkor mindig elégedett s jó étvágya lesz. Adjunk neki annyi enni valót, a mennyit meg tud enni, akkor teste arányosan fog fejlődni és növekedni. Ne avatkozzunk a játékába s ne kényszerítsük rá a mi akaratunkat, akkor sohasem kellend rossz-águk miatt panaszkodnunk. Ha sehogysem tudánk megvalni a tornától, akkor hallgassunk Fernand Lagrange szavaira s tornászassunk csak a 15 év után.

Tapasztalataim alapján s összevetve ezeket Spencer nézeteivel és a Természettudományi Közlönyben olvasott cikkbem foglaltakkal, egész bátran állithatom, hogy ezen elvek megtartásával sokkal erőteljesebb nemzedéket nevelhetünk, mint a tornászattással.

Grosz Lajos.

lent. Leveles uram az indóházban, s az utazása okát kérdő főnöknek jelentésteljes mosolylyal válaszolt, hogy üzleti dolog.

— N gypentek reggelén Sopronban volt. Derült arccal sétált fel s le a Neustift utcán. Kétszer haladt el a 4. számú ház előtt, de nem ment be, mert nagyon izgatott volt. Végre bement a házba. A kapus megmutatta az ajtót.

— Ide haza van özv. Mildné asszonyfogság? kérdi a lánycselédet.

— Igen is; tessék csak bemenni.

— Benyit. A divánon egy 70—80 éves vén-asszony fogadta.

— Özv. Mildné asszonyságot keresem, ide haza van kérem alásson?

— Én vagyok az, szól a matróna, tessék helyet foglalni.

— Kegyed az ... özvegy ... Mild ... né? bebegé, s húzódik vissza az ajtó felé.

— Igen én vagyok. Nemde Leveles urhoz van szerencsém? Veitem a veje sürgönyét, s vártam is uram. Tessék csak helyet foglalni.

— Bo ... csá ... nat! De itt ... nagyon ... meleg van! Ezzel már kezében volt a kilincs, s kirohant. Megsem állt az indóházig. Egy félre eső padon várta a legközelebbi vonatot. Jegyét váltott s ment haza.

Szombat reggel az öreg ur nagy szobájában látjuk Jánost s a feleségét.

— Hol maradhat az a Pista? Csak nem tettek lovát?

Jött a fiskális is. Arcán a diadal mosolya ült.

— János, jön a papa s pedig gyalog, egyedül.

— Mi az ördög?

Zihálva, kigyűt arccal lépett be az öreg. Nem hallotta gyermekei üdvözlését, hanem tombolni kezdett, mint a tébolyodott:

— A gazember, a szédélgő, fuja nagy nehezen. Hancut volt az a Pista mindig. Engem öreg nap-

jaimban így lovát tenni! S hozzá a költség! Isfenem! S a szégyen! Megállj csak te svihák! — Kitagadom az örökségből.

— Mi történt papa? kérdi lánya.

— Mi? hát te ugy tész, mintha nem tudnál semmit.

— Uram bátyám?

— Hallgasson fiskális ur! Kegyed sem jobb; mért segített engem jégre vezetni?

— Ugyan ne legyen olyan indulatos!

— Ne legyenek! Leütöm! Ugy-e most nem mer jöni! A gyáva! No de jobb is neki!

Az ajtón halk kopogás hallatszik. A szobában figyelnek. Ismét kopognak. Az öreg ur szabadszavára kinyílik az, s Pista meg a felesége lépnek be egy harmadik nővel, kinek arcát sűrű fátol fűdi ...

— Jó napot papa! szól Pista, s egyenesen az öregnek tart, megöleli, hogy minden csontja ropogott.

— Megtartám a szavamat, s ezzel van szerencsém bemutatni Mildné asszonyságot.

A nő levezi arcáról a fátolyt s ott állt az öreg ur előtt a fotografia eredetije, de sokkal szebb színben. Az öreg ur bámul, s tekinté, hol a Pistán, hol a nőn tapad.

— Igenis én vagyok uram. Barátnóm meghívására tegnap jöttem Sopronból, szól szemlesütve a szép menyecske.

— Mire haza mentem a minap, már ott volt nálunk; ide futottam, s papa már vasuton volt. De csak nem haragszik?

— Nem én fiam! Édes jó gyermekem!

— Hanem hát — folytatja — a nők fáradtak, tessék átmenni. Lányok kiserjétek át az asszonyságot.

— Ki a gazember uram bátyám? szól a fiskális?

— A ki nem tartja meg a szavát.

— Jól van papa!

— Ezzel az öreg oda tipeg a szekrényhez, s átnyújt Jánosnak egy csomó bankót:

— Olvassa meg édes fiam. Ez az az 1000 frt, mivel magának tartozom.

— Itt van Pista a magáé. Ne is olvassa!

Ezzel ott hagyta őket s átment a nőkhöz.

— 20 palack pezsgő. Szól az ügyvéd.

— Meg lesz. De hogyan tudátok az öreget így átváltoztatni?

A másik szobában Mildné kezét nyujta az öreg urnak:

— Itt maradhatok? Szólt a fia?

— Hogyne! Tessék magát komóttá tenni.

Lányok hoztak valami frissítőt!

— Még előbb egy szerény, de fontos mondani valóm van.

— Kérem!

— Napam, mivel bizonyára találkozott Sopronban, nem egyezik bele az ide jövelembé, mig az egész családját nem látta. Tudom, hogy költségébe kerül, de majd behozom a takarékoságom által.

— Semmi költség. Mikor menjünk? mikor parancsolja?

— Hát mi el vágyunk készülvé a rögtön utazásra, hogy a hűsvétet Sopronban tölthessük.

— Gyerekek! — szól az öreg a két vejéhez.

Egy kéréssem van, s hiszem, hogy nem tagadjátok meg tőlem a teljesítést. El kell jönnötök velem most rögtön Sopronba. Én viselem a költséget.

— Hogyne mennék? Eljén!

— De papa az ügyvéd ur is jöjjön.

— Nem is hagyom ám itt!

S mentek Sopronba.

A Neuhoiban a fiskális zsebredugta az 50 frtját, mig a papa mindent fizetett, mit csak parancsoltak gyermekei, még a pezsgőt is.

Péter S.

Háztartási iskolák.

A modern nevelés egyik legnagyobb hibája, hogy annak alapját nem a nő tulajdonképeni hivatására fektetik. Mintha elfeledték volna azt az elvitázhatatlan elvet, hogy a családi tűzhely, hol a háziasszony működik, a nemzeti erő gyarapodásának is, meg a romlásnak és pusztulásnak is okozója lehet.

Sohogysen lehet helyesebb, hogy a mai nevelés sokkal több elvont tudományos ismeretet ad a nőnek, sokkal több súlyt fektet a társadalmi fellépés és ügyesség, fejlesztésére mint arra, hogy belőle derekas háziasszony váljék, ki a háztartás vezetését kedves hivatásának ismeri.

Nemcsak a kisbirtokos és gazdálkodó osztálynak van jó háziasszonyra szüksége, de szüksége van az iparosnak, kereskedőnek és szerényebb fizetésű hivatalnoknak is, kik közül vajmi kevesen tarthatnak a feleség mellett még egy külön házvezetőt, egy gazdasszonyt is.

A fiúk neveléséről még csak gondoskodtak valahogy; ki földműves iskolába, ki gimnáziumba és egyetemre, ki pedig valamely szakiskolába megy, de a jövőendő háziasszonyok oktatásáról még távolról sem gondoskodtak oly mértékben, mint azt a családok érdeke megkövetelné, hogy a feleség a háziasszonyi hivatás betöltése által szerzőtárs, a közös szerzésben munkatárs lehessen.

Mert ott, hol az asszony nem munkálkodik közre a szerzésben, beteljesedik a közmondás, hogy nem hordhat be a gazda anytyiszekérrel, amennyit az asszony „representálni” tudjon, hanem az a legzükségesebb, hogy számot tegyen a gazdaságban, hogy a háztartást vezetni képes legyen.

Derek, a viszonyoknak megfelelően értelmes, józan gondolkodású praktikus háziasszonyokat kell nevelnünk s e célból van szükség az úgynevezett háztartási iskolákra.

Ez nem valami új eszme, melynek életrevalóságában kételkedni lehetne s kivihetőségét bizonyítani kellene, mert a külföldön már régen kipróbálták és jónak találták ez intézményt.

Ezekben a háztartási iskolákban a következőkre tanítják a leányokat: először is főzni. És helyesen, mert nem kell sokáig érvelni, hogy meggyőzzünk valakit, miszerint az izes, tápláló és mégis olcsó eledel nagyfontosságú dolog a háztartásban. Gazdaságokban rendszeren megvannak mindazon élelmiszerek, melyek a konyhára szükségesek: itt tehát nincs egyéb dolga a háziasszonynak, mint azokat úgy elkészíteni hogy izletes táplálékot nyújtsanak. Akinek pedig a piacon kell venni az élelmi szereket, ott még fontosabb tudni, mi jó, mi tápláló és hogyan lehet azt takarékosan és mégis jól elkészíteni.

A kenyérsütés, hús-conserválás, káposztasavanyítás, gyümölcsaszálás stb. mind a háztartási iskolák tanítási körébe tartoznak. Nem lírában van az ur imádságában: „Add meg a mi mindennapi kenyérünket!” Valóban a jó kenyér a háztartás első és legelső cikke s csak szánni lehet az olyan háziasszonyt, a ki még kenyéret se tud sütni s nem képes családjának még egy jó falat kenyéret se adni.

Es itt rámutathatunk a mai nevelés terdeségére. Rendezünk mindentelre nőiparkállítást; lányainkat éifrán felöltöztetve mutatjuk be a sétatereken és bálokon, de elmulasztjuk az olykiállítások rendezését, a hol a férjhez menendő leányok bemutatják azt a jó házikenyéret, a melyet maguk sütöttek. Pedig ez volna a fő olyan országban, mint a miénk, a hol a legjobb buza terem, de legtöbbször rossz kenyérral táplálkozunk.

A házi ipari cikkek közül a háztartási iskolákban legtöbb gondot fordítanak a fehérneműek készítésére, javítására, és eltartására.

Nem kevésbé fontos, sőt tán a legfontosabb a háztartási számvitel, mely a gazdaság és háztartás valódi tükré. Ez nyújt módot az ellenőrzésre, ez a legjobb tanácsadó gazdasági valóságokban; mert adatokban mutatja ki a bajok forrását s tanácsot ad azok megszüntetésére.

A baromfienyésztés, a tejgazdaság szintén tárgyai a háztartási iskoláknak s azok a krajcárok, miket az ily ismeretekkel bíró háziasszony megtakarítgat, vagy megszereshet évenként forintokká nőnek s nemcsak kímélik, de gyarapítják a gazdaságba fektetett tőkét.

Mind ezekből láthatni, hogy a háztartási iskolákkal a jólét forrásait nyitjuk meg.

Nemcsak a vagyon, de az egészség, házrend, nyugalom, csendes de boldog megelégedettség megőrzésének és biztosításának, megszerzésének és fejlesztésének iskolái azok.

„Az ily iskolákban nevelt nők az igazi honleányok, mert a nemzeti vagyonnak, a testi és lelki jólétnek őrei, megteremtői és tentartói, a kiknek keblét méltán lelkesítheti egy mindig büszkítő és fölemelkedő önérzet, mely nem engedi, hogy a sors csapásai alatt összeomoljanak!”

„Sz. V.”

Különfélék.

— **A nagyhét** fájdalmas napjait városunk közönsége az idén is szokott keresztényi áhitattal ülte meg. Mindkét templomban a buzgó hívek egész serege látogatta Krisztus sirját, mihez az idő is meglehetősen kedvezett.

— **Iskolánkban** a husvétii szünet f. hó 1-9 éig tart.

— **Országos vásárunk** nagyhétfőn elég élénk volt, ámbar a Kis-Kaniszán d. e. 11 óra körül keletkezett tűz jórésben megzavarta, miután az odaválók ott hagyták a vásárt és siettek haza főleg a dühöngő szél miatt. A tűz gyermekjátékból eredett, — kik magukra hagyatván, békát akartak sütni, — s a piviari utcából csakhamar átsapott a bábai utcába, hová — mint mondják — majdnem egész éjszaka zsúppokat vitt át az erős szél, s csakis a nagykanizsai és sormási tüzőltők dicéjére méltó készsége- és gyorsaságának köszönhető, hogy az egész utca le nem égett, kik között pedig a vásárban elfoglalt iparosok voltak nagyrészen. Annival inkább megrovandó a kis-kanizsaiak magatartása, kik közül egyetlen tag sincs a tüzőltö-testületben, bár Kanizsával már évek óta egy várost képeznek, sőt az oltásnál sem segítkeztek szegénytelen kényszer nélkül. Valóban szomorú jelenség s még elszomorítóbb azon körülmény, hogy egy éve ovodát is kaptak, s a szülők legnagyobb része tudni sem akar róla, alig 25-30 gyermek látogatja, s e miatt történt ezuttal is a szerencsétlenség. Hasztalan a sok intő példa, népünk nem okul; közömbösen veszi a legdühösebb intézményt. Nagyon helyesen cselekszi tehát a kisdudnevelési törvény — bár e tekintetben sokan elítélik, — hogy 3-6 éves korig az ovodába járás kötevező fogja kimondani. — A tűz egy lakházon kívül 5 pajtát, 4 istállót és 8 sertésölt hamvasztott el. Benn égett továbbá egy tehén, két borjú, négy sertés; — s fájdalom! egy két éves kis lányka is esett áldozatul, ki ijedtében a karyl mellé menekült, mely szintén tüzet fogván, teljesen összeégette szegénykét. Azok a szülők!

— **Olloptestély.** Nagy várakozással nézett közönségünk Ollop Imre ur március hó 29-én megtartott humoristikus estélye elé, de a nyújtott műelvezet minden várakozást felülmúlt. A jelenlét díszes közönség, mely a „Casino” nagytermét zsufolásig megtöltte, oly kedélyesen szórakozott, oly kitűnően mulatott, mint már régen nem. Ollop ur nemcsak a coupletek szerzésében és előadásában, hanem a közreműködők megválasztásában is zseniális ember; ő nem éri be azzal, ha a műsor csak részben talál tetszésre, hanem biztos alapját veti annak, hogy elmaradhatlan az általános tetszés és így közönségünk nem hiába sajnálja, hogy Ollop ur nem rendezett a tél folyamán gyakrabban hasonló estélyeket; de reméljük, miszerint ezt a jövőben megteszi. A közönség még mindig töltödt a terembe, midőn dr. Friedlón ur Székely Imre „magyar ábrándjainak” előngorádsához kezdett és játékát illetőleg csak annyit mondunk, ha a fiatal doctor ur úgy szívhez tud szólni a tárgyaló mint hangversenyteremben, akkor — gratulálunk. A műsor 2. és 4-ik pontjait Ollop ur trefás dalai töltötték ki és tán felesleges is megjegyeznünk, hogy a coupletek mindegyike óriási hatást és zajos tetszést keltett. „Az iróddában”. Monolog Porzolt Kálmántól előadott Weiss Riza k. a. által. Élénk temperamentum, drámai felfogás, kellő hangsúlyozás és tagléjtés, bájos megjelenés azon kiváló tulajdonok, melyekkel a kisasszony mindenkor elbűvöli a hallgatót. A műsor 5. pontja, az estély egyik speciálitása volt; oly sok mindentelre művész hangversenyzett már nálunk, hogy azt véltük, miszerint ezen gárda minden fájával már megismerkedtünk és ime Sterneck Zsigmond kiváló gondonka művész, a zongorához ül. változatokat játszik Taubert „Bölcső dalából” és a helyett, hogy énekelne — füttyöl. Füttyöldieséretesen, fülbemászóan, és noha e szokatlan hangokkal nem tudott a közönség teljesen megbarátkozni, azért mégis teljes elismeréssel adózott a sokoldalú művésznak. — **Sümegei Kálmán** ur felolvasása egy szellemesen és ügyesen megírt vázlat volt, telve találó ötletekkel.

Mint hogy mint a felolvasó mondá, ő már évek óta pihenteti írói tollat, arra kéri a közönséget; benne ne az író, hanem csak a felolvasót kövessék, — úgy hisszük, hogy szerénysége ellen nem vétünk, ha azt mondjuk: kitűnően írta meg az ő ménikeje a felolvasó tollával ama hatásos levelet, melyben oly szépen vázolta vanak a hajdani és jelenlegi házasság-kötések és törések előmozdítói és okozói. — Az estély legmulatságosabb részét és ennek fénypontját Slaviánsky orosz daltársulatának parodizálása képezte. A szereplők: Ollop Imre ur, dr. Rotschild Samuél ur, (Olganef), Milhofer Odón ur, Weisz Mór és Rosenberg Ádám ur, mindnyájan orosz jelmezben. Ollop ur maszkiá-hangja és tagléjtései teljesen hasonlítottak Slaviánskyéiéhoz, az előadott darabok pedig ügyesen és eredeti komikummal voltak összeállítva, hogy a közönség alig bírt eleget nevetni és tapsolni. Ha az oroszok büszkéek az ő Nadinájukra, mi büszkéek lehetünk a mi „Olganefiükre”. — A jeleuoltaknak ezen felette sikerült estély igen soká fog emlékeiben megmaradni; Ollop urnak pedig ismételten elismeréssel adózunk ennek létesítésért.

— **A színház évadot** apr. 6-án (husvét napján) az „Ingyen élők” című népszínművel nyitja meg a Székesfejérvári városunkba érkezett színház. Ezen kívül 7-én és 8-án még két bemutató előadást tartanak s csak 9-én nyitják meg a bérletfolyamot. A kibocsátott színházi jelentésből kitűnik, hogy **Vedress Gyula**-a társulat művezetője nagy gondot fordított a darabok, miket itt színrehozni kívánnak. A társulat is jeles erőkből van szervezve; köztük van **Kacér Nina** is, ki éveket ez előtt, mint kezdő színesznő is kedveltje volt már a tőrekvés méltányító közönségnek. Hiszzük, hogy ez a társulat ki fogja elégiteni a közönség műgenyét. Az előadások a „**Polgári Egyet**” nagytermében fognak tartatni.

— **Családi öröm.** Gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsos urat és családját, marc. 31-én nagy öröm érte; neje egy szép, egészséges fiú-gyermekkel gazdagította a családot.

— **Uj orvos.** Dr. Darányi Árpád, dr. Dietrichstein tá. megyei főorvos fia, tanulmányait befejezte, mint halljuk városunkban szándékozik telepedni.

— **Vivóiskolát** szándékozik nyitni városunkban, **Fodor Károly** egyetemi vivómester, kit erre többen többet tejszólítottak. A vivó tanfolyam májusban és júniusban lesz. Az eredményt meg lehetős merítékben garantírozza Fodor Károly egyénisége is, ki már két ízben ki volt kivéve a kormány által külföldre a szakmájába való dolgok tanulmányozása végett; a múlt évben pedig egyetemi vivómesterré lett kinevezve a miniszterium által. Ehböz mi részünkről kiválóbb ajánló sorokat nem csatolhatunk. Hiszzük, hogy városunkból igen sokan fől fogják használni a kínálkozó kedvező alkalmat, hogy egy jeles vivómestertől tanulják meg a vivás mesterségét.

— **Öngyilkosság.** Horváth (Kakas) Márton elzüllött pincértéle egyéniség, f. hó 3-án dében, Hunyady-utcai lakásán, torgó pisztolyal véget vetett kuszált életének. Tettét — mint dologtalan ember — valószínűleg életuntságból követte el.

— **Betörés.** Hiltz Boldizsár helybeli építésznek Eötvös-teren levő lakása, illetve műhelyes szobájába múlt hétfőn éjjel ablakon át betörték s belőle negyven pár cipőt elloptak. A tett elkövetésével két tanonca gyanusítottván, letartóztattak s ellenük a vizsgálat folyamatban van.

— **Panaszkodnak** a horvát-szent-miklósiak, hogy náluk a nagyhét éjjeli része csupa sonka és egyéb füstölt-husok lopásában tellett el; sőt egyik felebarátnak a kenyér is eszébe jutván, kántorantitójuk összes gabonáját elloptatta a padlásáról. Pompás keresztényi állapotok!

— **Talált hulla.** A bagolai erdő rezulájában nem régg egy csudába temetett s már esonit rothadt emberi hullát akadtak. A véletlen megtalálást jelentést tevén a község birójánál, ez — állítólag — azt telelte volna, hogy „nem kell híresztelni, csak hadd maradjon!” — és — csakugyan ott van maig is. Majdnem hihetetlen ez a samogy-ázsiai állapot, azért fenntartással közöljük, úgy, a hogy vettük; de mindenesetre felhívjuk reá az illető hatóság figyelmét. — A szerencsétlen áldozat valószínűleg az egy évvel ezelőtt-ott dolgozó gránicsár munkások közül való lehet.

— **Színház.** Balogh Árpád újonnan szervezett társulatával f. hó 3-án Sümegre érkezett. Az előadásokat husvét vasárnapján az „Ingyen-élők”-kel kezdik meg, melyet a színészek nyugdíj alapja javára adnak.

— **Uj találmányok.** A Keszthelyen állomáson levő 8. m. kir. honvédszázadok vitéz, derék őrnagyja, Torkos ur, két találmánnyal lepte meg az érdeklődő köröket. Az egyik találmány a lovaságra, másik a mezőgazdaságra lesz előnyös. Az őrnagy ur egy igen praktikus zaboszsákot (rekeszeset) talált fel. A lovasnak le sem kell szállni a lóról, mégis igen könnyen zabozhat. A m. kir. honvédelmi miniszter a Torkos-féle zaboszsákokból 15.000 dbot rendelt meg próbaképen. — Torkos őrnagy másik találmánya a gőzcseplőgép reformálása. A gépbe az egész gabona-kéve felvágatlanul beteendő, a Torkos-féle gépezet aztán levágja a kalászsokat, csak ezeket csépli, a kévét, melyről a kalászsokat levágta, egészben kidobja. Ez által sok erő- és tüzelőanyag mentés eszközölhető. Ezen találmányra Baross G. miniszter ur nemcsak szabadalmat adott a vitéz őrnagy urnak, hanem elrendelte a m. kir. állami gépgyárban, hogy azonnal készítsenek egy Torkos-féle cseplőgépet. Torkos őrnagynak külföldi gyárosok nagy összeget ajánlottak találmányaiért.

— **Szemle.** Zoltán Elek, a m. kir. honvédség felügyelője, a múlt héten szemlét tartott a Keszthelyen állomásozó 8. honvédszázadnál 3 százada felett.

— **Hévízben a márciusi meleg napok megnyitották a fürdő elősaisont.** Keszthelyről mindennap kisebb nagyobb társaság tándult ki s nem törődve a rendtelenséggel, melyet a fürdőházakon a tél ejtett, fürdőni vidáman és kellemesen a 20—25° C. meleg vízben. Még csak ezután fogunk hozzá Hévízben a fürdőházak, lakházak, parkok és utak tatarozásához, rendbe hozatalához. Ezen munkálatok egész április hónapot igénybe veszik. Addig is azonban fürdeni lehet, a vendéglőben hideg ételek és italok is kaphatók lesznek. A fürdő-ünnepélyes megnyitása azonban majd csak május 1-én lesz.

— **Gyász-hír.** A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói közül az irgalmatlan balál kiragadta Schlick Nándor III. éves gazdasági. Tüdővész sorvasztotta a 21 éves, szorgalmas, tehetőségű ifjút, mely haj március 28-án megfosztá életétől. Edes anyja, özv. Schlick Jánosné, csak azért költözött Keszthelyre lakni, hogy mindig fia mellett lehessen s óvhasa a bajtól. A mindenható úgy akarta, hogy az özvegynek reménye, boldogsága kora halállal muljék. Az anya fájdalomában osztoztak az elhunyt pályatársai; koszorut tettek koporsójára és kikisérték a keszthelyi szent Miklós temetőbe. Ott Szept. L. gardász mondott bucsuztatót.

— **A keszthelyi széplő-egyesület** nagy buzgalmat fejt ki Keszthely város szépítése érdekében. A múlt héten a Fő utca mindkét felén gyönyörű juhárjákat ültetettek, melyeket az iharos-berényi kertészekből szerzett be. A keszthelyi tapolcai országút mellett pedig Gyenesig dió- és szederfákat ültettek. A templom előtti sétányt is rendezik, csinosítják.

— **Rejtélyes gyilkosság.** — Pakáról a következőket írják lapunknak: Február hó 25-én Mózes Salamon itteni korcsáros-mészáros kocsisa, Bedők Vince 22 éves fiatal legény nyomtalanul eltűnt. Keresték, körözték mindenfelé; de eredménytelenül. A gazdája úgy vélte, hogy talán Vas megyébe ment szolgálni, avagy bizonyosan a most épülő esaktornya ukki vasútra menni dolgozni. . . . Azonban csak nyoma veszett végképpen szegénynek, míg nem március hó 28-án megtalálták az eltűntnek — hulláját az Alsó-Váléka vízében ott, ahol legmélyebb (2—3 öl) az. Kezei, lábai össze voltak kötözve s derekához minden valószínűség szerint valami súlyos tárgy volt erősítve, mert a boncvizsgálat konstataulta, hogy a hulla 3—4 hétig a vízben volt s pedig annak a tenekén, mert máskülönbén előbb észre lehetett volna venni, vagy pedig odább sodortatott volna. A vizsgálat, melyet Karabélyos Elek alsó-lendvai kir. járásbíró, mint vizsgálóbíró vezet, eredményesen folyik; de a bűntett okozói még nem fedeztettek fel. Azonban több gyanúsítottat már letartóztattak. A legelsőbb gyanu egyébként magát a meggyilkoltat volt gazdáját terbeli. — A boncvizsgálat azt is kiderítette, hogy a hulla már csak a halál beállta után lett össze kötözve s hogy az a fejre és egyéb részekre mért 3—4 felleltlenül halálos vágás következtében állott be, melyek valami vasdorong, vagy fejsze féle eszközzel voltak eljuttatva — és hogy a hulla több napon át trágya alá volt elrejtve. Erős a reményünk, hogy rövid idő múlva világosság fog derülni az egész vérfázis-bűntetre, mely különösen roppant nagy izgalmat és felháborítást keltett az egész vidéken.

— **A déli vasút személytarifáinak lezárultatása.** A déli vasút igazgatósága a személy-viteldíjak lezárultatásának kérdésével foglalkozik; s az igazgatónács legutóbb tartott ülésén az új személytarifa alapját el is fogadta; s ez szerint az új tarifa sokkal olcsóbb lesz az eddigénél. Alapját a különböző tarifa nagyobb mértékben való kiterjesztése képezi. A mostani engedmények az új tarifa életbe lépése után is érvényben maradnak. Az újításra vonatkozó javaslatot, mint hogy a déli vasút magyar és osztrák hálózatára ki akarják terjesztetni, úgy a magyar mint az osztrák kormány elé kell terjesztetni, s azért július-előtt aligha léphetik az új olcsó tarifát életbe. A déli vasútnak a tarifák lezárultatása következtében, szakembereinek számítása szerint évenként legalább 900.000 forinttal kevesebb bevétele lesz, melyet a nagyobb forgalom előreláthatólag csak részben fog pótolni s azért az évi jövedelem csökkenését az igazgatóság valószínűleg már az idei osztalék megállapítása alkalmával is figyelembe veszi.

— **Állukuló közgyűlés.** A földmívelésügyi miniszter a Balaton és Kis Balaton, úgy az ezekkel egybefüggő folyókék között a Zalának a Kanizsa — Keszthelyi államutal való átmetszésétől a torkolatig, Somogy- és Veszprémmárgyei parton a déli vasút által áthidait vizeknek a vasúti áthidalástól a Balaton-tóig terjedő szakaszát a halászatról szóló 1888. XIX. t. c. 15. §-a alapján oly vízterületek nyilváníttotta, a melyen a halászat jövőben csakársulati uton lesz gyakorolható. Erről az érdekelt halászati jogtulajdonosokat Zalamegye alispánja értesítvén, az idézett törvény végrehajtása tárgyában kiadott rendelet 58 §-a értelmében, a folytatódagos állukuló közgyűlést folyó évi ápril hó 26-án d. e. 9 órára Keszthelyre a városház termébe tűzte ki. A tanácskozás tárgyai: 1. A társulat megalakulása lelelti szavazás. 2. Az üzemterv és 3. a társulati alapszabály tervezet tárgyalása. 4. Elnök és választmány választása. 5. A társulat meg nem alakulása esetén a halászatnak a törvény 47. §-a értelmében leendő bérbeadása és az üzemterv iránti külön feltételes megállapítása.

— **Katonalövésárlás.** A 8 honv. huszárezred parancsnoksága tudatja az érdekelt közönséggel, hogy a m. kir. 8. honv. huszárezred pótlóvázó bizottsága által az alább névezett helyeken és időben lövésárlás fog tartatni és pedig április 14-én Kaposváron, 16-án Dombóváron, 18-án Pécsen, 20-án Német-Bólyon, 24-én Igalon, 26-án Simontornyan, 27-én Pincelében, 28-án Szakál-Högyészen, 29-én Nemes-Vidon, május 1-én Keszthelyen. Az érdekelt magántenyésztők kiknek 4—8 éves kora 118—166 cm. magas alkalmas lovak vannak, azokat a kitűzött napra a jelölt helyeken vezessék elő. Vételár: 250 forint egész 350 forint, esetleg magasabb áron is megvásárolhatnak.

— **Csak 70 kr. az ára egy doboznak a gyógyszerárakban, mely 50 ladaesot tartalmaz a valódi, Brand Richard gyógyszerész svájci ladaesából. Még mindennapi használatra is elég ennyi egész hónapra, s így egy napi kiadásunk alig kerül egy pár krajcárba. E szerint a keserű, gyomorcsipepek, ópasztillák, ricinusolaj és egyéb mindenféle néven ismeretes szerek sokkal többre kerülnek a közönségnek, mint a Brand Richard-féle valódi svájci ladaesok, e mellett, hogy kellemes, biztós és ártalmatlan hatásukat tekintve a gyomor-, máj- és epe-, s aranyeres stb. bajokban, egyik sem mulja föl. De hogy valódi, Brand Richard gyógyszerész-féle svájci ladaesokot kaphassunk, mindig óvatosoknak kell lennünk, mert csalásig hasonló csomagolt, úgy nevezett svájci ladaesok is vannak forgalomban.**

(Uj szelvények.) Az 1860-iki és a Tiszaszabályozási sorsjegyek új szelvényeinek beszerzését a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöli a Betéti Társaság Duna-föld testületének bankája, Budapest, fűrdő-utca 4. sz. A Tiszaszab. sorsjegyeknél csupán a szelvény-utalvány, az 1869-iki sorsjegyeknél ellenben, mint hogy szelvény-utalvánnyal nem bírnak, önmaguk a sorsjegyek küldendők be. 599 1—1

Irodalom és Művészet.

— **Valódi házibarátot** a mindennapi életben, különösen pedig a családi tüzbely körében szükség-tudnivalókat illetőleg s megbízható tanácsadókat találhat bárki is a „Házi Közlöny” című füzetes folyóirathoz, mely a családi jólét és anyagi boldogulhatóság előmozdítása tekintetében minden háznál, hol valóságban gondolkodik a gazda vagy a ház asszonya, s hol a háztartás- és gazdaságkodásban kedvet és örömet találnak, valódi kincstárképezésen ismeretek közlésével, melyek nemcsak szellemi és erkölcsi, hanem a főleg

anyagi előnyöket is biztosítanak — Hirlapíró-dalmunknak ezen egyetlen e nemű folyóiratát melegen ajánljuk t. olvasóinknak s kívánjuk, hogy mentül szélesebb körben terjedhessen a minden emberre nézve hasznos és tanulságos gyakorlati ismereteket. Ki ezen közhatalos lap iránt érdeklődik, kérjen mutatványszámot, melyből meggyőződhetik, hogy mennyire szükséges ily lap bármely háznál. — A „Házi Közlöny” megjelenik kéthetenként Aradon Záray Ödön szerkesztése alatt s előfizetési ára egy évre 3 forint. Ekvözben belépő előfizetők mindig az elejétől kapják a lapot, hogy egy-egy évfolyam teljesen meg legyen birtokukban.

— **Barby Alice** k. a. a phänomenalis ének-művész nő elbűvölő művészetében városunk és a vidék közönségének, mint örömmel jelezhetjük: folyó hó második felében ismét alkalma lesz gyönyörködni. Ezen rendkívüli hangversenyre előjegyzéseket elfogad mind Belus Lajos mind Práger Béla gyógyasztára. Minthogy a jegyek, melyek mint képzelhető, igen kapósak, az előjegyzés sorrendje szerint lesznek kiszolgálva, ajánljuk ezen körülményt mindazok figyelmébe, kik a hangversenyen résztvenni óhajtanak.

Tollfuttában.

A házasságról.

A házasságok az égben kötöttek, — ez van megírva.

A rationalista ugyan ezt nagyon köve hiszi; meri ez az emberi szabad elhatározás és akarat korlátozása volna.

Ez a hit csak arra jó, hogy egy-egy jól, rosszul elsült vicceré szolgálatoson alkalmat.

Egyszer egy barátomtól tréfásan kérdeztem: hiszi-e, hogy a házasságok az égben kötöttek?

Televolt kópésággal. Azt felelte egész komolyan, hogyha 40—50 esztendővel előbb élt volna, nem hitte volna; de most már hiszi.

Kiváncsian néztem rá.

— Ugy-e különönsnek találod váiaszomat. Várj! rögtön megmagyarázom. — Ez előtt 40—50 esztendővel a házastársak úgy éltek, oly elrdlaszhatlan szorossággal jüzödtek egymáshoz, mintha csak kurta vassal kötötték volna őket össze. Most meg legnagyobb részben úgy élnek, úgy húznak egymástól jobbra, balra, mintha a kezökre csatolt lánc valahol fenn a végtelen égben, valahol a zenithnél volna egybekapcsöleva.

Azt mondják — i. t. olvasóim! — hogy minden tréfának jele igaz. Ennek a tréfának háromnegyed részéig jól lehet állani.

Es különös az, hogy valódi bensőségteljes ragaszkodás, boldogságot, üdvösséget, otthon adó elváhatatlanság leginkább a „Cigánybáró” operett költői szemléiben kötött morganaticus házasságoknál tapasztalható.

A háza-életnek újabb időben majdnem teljesen elveszett varázsa.

Az élelődő emberek azt mondják, hogy a házassélet olyan mint az ostromlott vár; akik bent vannak, kikiváncsoznak, akik kívül vannak, szeretnének bejutni.

— Ez a hasonlat napjainkban még elmésségnek sem vál be.

A házassélet csak hasonlított az ostromlott várhoz — — valamikor.

Most már a vár be van véve, le van rombolva.

A házassélet váromladék, melyben a bentlő nem talál édes menedéket, nyugalmat, biztos otthon s hova a kúnt levők egy cseppet sem kíváncsoznak, mert látják, hogy a bentlőző láznak, dideregnek a tagyasztó atmoszférában.

Hova lett? mité lett az a valóban poetikus, patriarchalis házassélet, mely elbűvölte a lelket, magával ragadta a szemlélot az együttélés eszményi légkörébe?

Hol van a nő és férfi között az a megingathatatlan bizalom, az együttalásra hívó elváhatatlanság, mely szentegyházá tette a családi lakházat? Hol van az a boldog idő, mikor az én házam az én váram is volt?

Ma már csak holdkörös, mesemondó poéták varázsolják vissza fantasiájokkal azt a hűvös családi képet, mikor a kedélyes képű „anyjuk” öblös tájpijával, meg a gloriás homlokú „anyjuk” a pergő rokka mellett, körülvéve kedvesen kacagó, vidám gyerekek ö, — élvezéke együtt a boldogító otthon csendes pasztor-óráit.

Ezeknek a valóságban visszavarázolatlan pasztoróráknak emléke is vesztőfelben van.

A mai pasztor-órák kissé exotikusabb jellegűek. A „családi kép” is egészen más.

A „nagyasságos ur” indul a clubba; a „nagyasságos asszony” thea estélyre. Az „urfi” és „kisass-

szonykák" a nevelő ur és gouvernante védő szárnyai alatt elfoglalják a gyermek szoba birodalmát. Így a módi! így a divat! így követeli a magasabb, a minden fölé álló "noblesse obligée."

Mi most így keressük, ebben-ily módon veljük föltalálni a boldogságot. Ilyképen akarjuk gyermekeinket nagyokká, Európára szóló ta'entumokká, jellemnagyságokká nevelni.

Ilyen atmoszférában pedig-megtagy a boldogság. Ilyen clima alatt halvány, színtelen virágok fejlődnek!

Nem lesz érdektelen dolog velünk szembe állítani a családi élet, a házaseleti viszonyok szempontjából oly erősen s oly sokszor (de mondhatom: mindenkor tévesen és jogtalanul) éifelt mohamedánokat.

Előttem a mohamedánok házaseleti viszonyai mindig különös színben állottak: éppen azért elhatározottam azoknak tanulmányozását.

Mohamed világörténelmi, reformatori alakjával nem bírtam összeegyeztetni azokat a házaseleti szokásokat, miket az Európában élő törököknél tapasztalni lehet s mikről a "kizárólagos hitelesség" hírében álló könyvek is beszélnek.

Kutattam, tanultam s most a mohamedánok házassága, családi élete éppen olyan tisztán van előttem, mint a magunké. Mindkettőt egyforma igazságossággal, elfogulatlansággal ítéletem meg.

Annyi bizonyos, hogy nekünk az egynevelőség — a monogamia — törvényei szerinti életnek, habár elegen vannak bizonyára közöttünk, kik a többnevelőségben — bigamiában — élő mohamedánok felé némi irigykedéssel kacsintanak — kissé természetesen tetszik már magában a pusztá, az abstract fogalom is: többnevelőség.

A mi társadalmi rendünkkel, szokásainkkal, életviszonyainkkal, gondolkodásmodunkkal ez a fogalom incompatibilis, összeférhetlen.

Nekünk teljesen elég egy feleség is, sőt van, akinek — miként Petőfi mondja: — ez az egy is... pszil!

Hiszzen a mi költőink közül a szelidlelkű, a családapák eszményképeit teremtett Tompa Mihály is így énekel:

„No házassítatok, barátim,
A lány szeretőnek való!

Szerető! s lángkép lelkemben,
Ugy melegit, tündöklök, ég,
Mint hágyadt, léttelen szó,
Mily árva eszmé: feleség."

Ezzel az idézettel elárultam (engedjek még kérem, hogy a m. t. közgyűlésről iránti figyelemből kissé balladai homályossággal szólhassak) elárultam a mi achillesi sarkunkat.

Egyetlen feleségünk van, — az igaz; s e tekintetben a mohamedánokkal szemben büszkén verhetjük a mellünket. De e mellett a hágyadt, léttelen szó, árva eszme mellett ama bizonyos Tompaéle lángkép nagyon melegit, nagyon tündöklök, ég.

E tekintetben azután a mohamedánok házaseleti viszonyai magánfölte állanak a mieinknek.

Megjegyeztem, hogy az európai törököknek szokásait, életmódját nem lehet, nem szabad irányadóul tekinteni a prófeta által alkotott házaseleti törvények megtartását illetőleg. Itt azok nagy részben ki vannak törölve szűztiszta lényegükből.

A Korán törvényeinek szigorú betartását, Mohamed intencióinak magasabb szempontból való fölfogását, megértését az araboknál találjuk. Azok fölfogása szerint a többnevelőség nem közönséges mindennapi üzítőn, hanem fajtentartási törekvésen alapul s egyúttal kizárja a pillangó-szokást.

Az igazi muzulmán példás hűséggel ragaszkodik nejehez vagy nejeihez és családjaához. Viszont a nők kizárólag az otthonnak, a családnak élnek, erkölcsösek, munkások, ragaszkodók és távolról sem ismerik azt a renyhéséget, mit az európai törökök háremeiben lehet tapasztalni.

Mohamed a nőknél a teljenséget — az erkölcs teljenségnél eme par excellence forrását — szégyenletes dologgá tette. A sátrakban (az araboknál) a nő nemcsak a házi teendőket teljesíti, az állatokat gondozza, a gyermekeket ápolja, hanem ő készíti a vásznat, a ruha- és egyéb szöveteket. Valóságos hangya. A városi előkelőségben is elég foglalatossága van a nőnek. S e mellett éppen olyan kitűnően tudnak, mint az európai nők: — szapadni is! A muzulmán nőre nézve szégyen volna, ha nem saját kezén nevelné föl csecsemőjét, ha nem ő maga gondozná gyermekeit. Bármily gazdag, bármily előkelő legyen is, semmi szin alatt sem bízná magzatainak gondozását bérrelt kezekre. Az is bizonyos, hogy a gyermekek már mint meglelt férfiak is oly vehetetlen szeretettel ragaszkodnak anyjukhoz, minót nálunk csak élvezve, lefelé hálccul lehet találni.

A valódi muzulmán nőnek minél több gyermeke van, annál szerencsésebbnek érzi magát: mert tudja, hogy később — ha szépsége elhagyta — férjének netáni elhűgölésével gazdagon kárpótolja a gyermekek odaadó szeretete, ragaszkodása. Ott példátlan az a szokás — mint nálunk európaiaknál — hogy egyetlen egy vagy legtöbb kettőre szorítanak a gyermekek számát. A muzulmán nőre szerencsétlenség, ha gyermeke nincs. Ez rájuk nézve körül-belül olyan kritikus állapot, mint nálunk vénkisasszonynak maradni. Nem is csoda, hisz ott éppen ebben gyökeredzik a többnevelőség oka.

De ha valamely muzulmánok két neje van, (ennél több igen ritkán van) ez nem zavarja meg a házirendet, a családi békés szellemét. Hetenkint fölváltva viszik a kommandót a cselédek felügyeletében a házi teendőket illetőleg.

Mindebből megertheljük, láthatjuk, hogy az arabok édes otthonát igen sok modern szellemben élő európai férfi irigy szemmel tekintheti. És irigy szemmel tekintheti azok családi szentélyét sok európai nő is, kiknek ugyan tényleg nem kell a kommandót senkivel megosztani, de bizony bizony igen sokszor szemet kell hunyniuk akkor is, mikor már átláttak a szűz, ha a ház bekéjét teljesen föl nem akarják dálni.

A muzulmán nő szeretélenek öltartúze egyedül férjenek meg; semmitéle idegen istennek föl nem szítja azt: erre lehetnek irigyek az európai férfiak.

A muzulmán férfi kizárólag családjának él, törvényes nejei öltartúzenél melegszik csupán: erre irigyek lehetnek az európai nők.

Es mily magasztos a muzulmánoknál az a hit, hogy a családi életnek fenn, a mennyországban is folytatása van.

De ne méltóztatassanak azt hinni, hogy talán olyan értelemben mint a hogy nálunk szól a mese a paradicsombeli hurikról. Ez határozottan csak mese. Arról nem tud a legtözebb tantájiu muzulmán sem oly ékes dolgokat, mint mi.

A prófeta a paradicsomban magasztosabb gyönyöröket ígér s így a Koránban csak megtisztult nőkről, szende szűzekről tesz ígéreteit a hívőknek.

Ily értelemben is hiszik az igazi muzulmánok a házaseletnek paradicsomi folytatását.

Nálunk ez a hit egyetlen valóságlekezetnél sincs meg. És talán jól is van, hogy nincs meg, mert a házaselet mennyországi folytatásának kilátásával majd éppen a legbüszköbb hívők mordának a paradicsomi jussukról.

Céltatosan állítottam szembe a mi jól ismeri házaseleti viszonyainkat az általunk — különösen a házaseleti körülményeket, viszonyokat illetőleg — barbároknak tartott muzulmánokéval, annak demonstrálására, hogy mennyire föltűnik állanak azok patriarchális egyszerűségükkel, a patriarchális erkölcsökhöz való szívós ragaszkodással és a házaseleti viszonyok, a családi kötelek szempontjából mennyire hanyatlottunk mi, kiknél a franciák társadalmát, családát homlasztó szelleme most már nemcsak kísért, hanem óriási földításokat is tesz.

Ezzel éppenséggel nem akarom azt mondani, hogy legyünk mohamedánok. Hisz, ha nem csododom, talán azzal, hogy a muzulmánok földi és mennyországi örömeit — bárcsak futólagosan — a valóságok megfelelő módon előadtam: néhány i. t. telebarátomnak, kik talán a képzelt muzulmán gyönyörök után (legalább titokban) nem egyszer égtek — kedvüket szegtem arra nézve, hogy beborotváltokozzanak közejük. Csupán arra akartam rámutatni, hogy a házaseleti viszonyokat, a családi szentélyt az a jelszó őrzi meg ott puritán tisztaságukban, mely nálunk megszűnt jelszó lenni: "Sursum corda."

A házaselet költészetére feküdt a vastag materialismus mindentéle tekintetben.

A föltéle emelkedni vágyó szívek is hamar lehanyatlának egy-egy 10.000 forintos-hozomány párnái közé.

CSARNOK.

A kigyó.

Ita és a kereskedő ifjak önképző egyesületében felolvasta:
SZALAY SÁNDOR.
(Folyt. és vége.)

Misnap Berkes Peti kaszára indult a temető melletti rére. Az övé éppen ott volt a temető törszomszédságában.

Kidvetlenül ment ki nagyon.

Ösztöne szerint cselekedett csupán, mikor a

kaszát váltára vette és megindult. Még feleséggel sem váltott szót. Pedig a nélkül még sohasem hagyta el hátlékát.

Mentében szakadatlanul azon a különös predikáción járt az esze. „Sugdosnak fületekbe csó-bos szavakat jólétől, gazdagságról: a paradicsomi kigyó sziszegése az. Ha hallgattok rá, a kárhozott útjára léptek. Bűnből bűnbe ragadtatok. Képesek lesztek önéretek, szülőitek elvesztésére is."

Ezek a szavak csengtek, bongtak agyában.

Mert mondta ezt a pap?

Mert tartotta ezt a bolondos predikációt, amivel a férfiaknak semmi jót, az asszonyoknak pedig csak rosszat mondott?

Belekapott a munkába.

Nem izelt az sehoggy. Minden tízedik kaszavágás után megállott, körülnézett: vajjon nem látja e valaki ezt az izetlen munkát? nem figyeli e valaki az ő tündözését?

Egyszer — amint újra munkához fogott — az első kaszavágásra egy sziszegő kigyó szökött keresztül a kasza síró pengéjén és gyors kaszással menekült a temető eleven sövényébe.

Berkes Peti kezéből kihullott a kasza. Kidüledt szemekkel nézett a kaszó kigyó után.

Hát mindenütt: otthon, szentegyházban, künn verejtékűl munka közben, ébren és álomban örökökn örökök a paradicsomrontó kigyó?

Már évek óta szokott ő itt dolgozni. Körülbelül 10 év óta minden esztendőben ő kaszálta arról a rétről az előszénát is, a sarjait is, de még egyetlen egyszer sem látott ott kigyót. Hát csak ugyan így kísért az ördög?

Idő kellett neki, míg lelke nyugalmát visszanyerte és tovább dolgozhatott.

Felőráig sem dolgozott; a kigyó megint körülte futkozott, sziszegett.

Ez ismétlődött alkonyatig ötször, hatszor.

Vallára vetette a kaszát és sapadt, komor képpel bandukolt hazatérő a legjáratlanabb ösvényen, hogy egyetlen élőlényrel se találkozzék.

Azért az emberek/mégis csak meglátták. Tünnöttek is, hogy mi lehetett meg szegény Berkes Petinek a lelkét olyan erősen. Vig ember volt az máskor nagyon: a közég legjobb nótása. A felesége: Vagyás Éva, is csupa élet, csupa eleven-ség volt; akár reggel, akár este ment el valaki Berkesék portájára előtt, csakuggy csatogott onnan ki a nótá. Az sem volt titok, hogy azok a szép nóták, mik mellett a fiatalág olyan jól elmulatgatott vasárnaponkiint: a szép Berkesné lelkéből fakadtak.

Most Berkes kerülő utakon bandukol; feleségének színe világát se látja.

Talán gyászolnak?

Hát is... illendőség okaért ilyenkor nem is kel dinom-danomozni. De azt sem lehet elhinni, hogy mert egyik a mostoháját, másik a napát sirba tette, azért mindjárt nyakig merültek a keserű bubánatba. Ugyan melyik asszony volna képes annyira gyászolni — az anyósát, hogy még a nyelve is elakadjon bele!

Hisz felig-meddig szerencse érte Berkeséket. Övek lett teljesen a jószág, urai lettek az özvegy által használt pompás teleknek.

Ezért kell ogy szertelenül husulni?!

A helység bölcséi összeszűgták és elhatározták, hogy a szolgabírói hivatalt megkeresik.

Hát ha igaza van annak az elevenesű Szabadnának, hogy az öreg Berkesné sirjába titok van temelve. Hadd lásson az napvilágot!

Masnap (kedden) az öreg-bíró két elöljáróval kocsiira ült, hogy Berkesné haláláról jelentést tesznek.

A szolgabíró szerdán korai reggelre ígerte, hogy hivatalos vizsgálatot tart s ha gyanus a halál, megtörténik a sirbontás is.

Minderről Berkeséknél sejtelmök se volt.

Mikor Berkes hétfőn hazatért, még feleségének is feltűnt a fekete felhő, mely homlokán sötétlett.

— Baja van, apuk? kérdé és odasimult az ingadozó férfhoz.

— Nincs nekem semmi bajom! Csak végezd dolgozat. Csukj be mindent! Én nagyon eláradtam, teletszem, hogy holnap el tudjam végezni a rétkaszálást. Még éppen egy napi munkám marad!

Berkes csakuggyan le is feküdt. Egyideig nyugtalanul forgalódott agyában. Nem bírta teledni azt a sziszegő kigyót. Sok hánykolódás után végre elaludt.

Iszonyú álmai voltak.

Künn kaszálta a temetőmelletti réten. Mikor a tübe vágta kaszáját, az a tömédek fűszál, mit levágott, mind átváltozott apró vigyorgó ördögge.

El kezdtek ott körülré táncolni, vihogni; esipkedtek, bökdösték a lábát. Mikor el akart előlük menekülni, akkor meg azt vette észre, hogy a lábai gyökeret vertek a földre s nem bír mozdulni. Kaszája után nyult, hogy a vihogó ördög-sereg közé üssön. Akkor látta, hogy abból meg csontváz lett. Csakugy zörgött, zörgött minden csontja, ahogy tölemlte. Szájából, tátongó szem-üregéből kékes láng verdesett ki. — Segítségért akart kiáltani.

A temető felé fordult. Ott még vértagyasztóbb dolgot látott.

Mostohája sirja fölzakadt s abból egymásba tekerőzött kigyók végtelen sora karikázott ki. Egyre nőtt, egyre nőtt a karika s hullámzó gyűrűket vetve, közeledett feléje. A végtelen kigyógyűrű összekötötte a csontvázal s ekkor ragadta a sirba, mostohája mellé. Az apró ördögök utána habóztak és kezdtek föléje szórni a földet.

Verte a halát-veríték. Megfeszítette teljes erejét s egy hatalmas lendülettel kivette magát a sirból. Erős zuhanással hullott a szoba földjére s fölébredt.

Berkesné is fölriadt almából. Azután egyikök sem bírt elaludni.

Hajnamban Berkes vette megint kaszáját és föl-tette magában, hogyha az a kigyó ma is mutatkozik, gyönyörű, megöli.

Eppen pityámlott, mikor a rétre ért. Kaszáját kikalapálta, eiesre köszörülte a fenőkövel. Oyan volt az, mint a ferylő borotva.

Oda ment a temető sarkához; ott akarta kezdeni a kaszálást.

Eppen az első kaszavágást akarta megtenni, mikor az ingerkedő kigyót megpillantotta; alvó állapotban volt.

Szep lassan, hogy föl ne ébredszse, közelébe ment. Egyik lábát a temetői árok tulsó, másikat az inonensó partjára tette s így szilárd állást véve, fölemlte a kaszanyelet, hogy egy hatalmas ütessel a kigyó fejét összezuzza.

Hogy az ütés biztos és erős legyen, törzsét előre-hajította.

A lényes kasza pengéje Berkes Peti lehajított nyaka fölött megvillant. A következő pillanatban teljes erővel sújtott a kigyó fejére. A kigyó-fej szétfreccsent.

Berkes Peti odahullott a vonagló kigyótest fölé.

Az asszony otthon jó vacsorát készített urának, hogy mikor taradtan hazáér, meleg étellel vendégehesse meg.

Eljött az est, az ura nem ért haza. Hol lehet? Tegnap ilyenkor már le is feküdt. Szép holdvilágos este volt.

Bizonyosan elakarja végezni teljesen a kaszálást. Várta 9 óráig.

Még sem jött. Nyugtalanokdni kezdett.

A házat bezárta; a kertajai kis-ajtón át kisonit a mezőre s torony iránt ment a temető felé. Odaért.

Körülnézett. Sehol egyetlen lélek.

Borzalommal töltötte a lelket fojtogató hang-talanság.

A temetői sarkeresztek arnya végig feküdt a sírokon. Mintha hosszú, óriás remek aludtak volna ott. Majd mintha egy-egy sutlogó hang rebbent volna el fölé mellett. A szellemárnyak beszédje az. Elő ember csak egy-egy szót, töredezett beszédet érthet meg abból.

— Éva! Éva!

Berkesné megdöbbenve állott meg. Ki sutlogia itt az ő nevé? És ez a hang? Mintha csak meg halt napa szólította volna.

Hát csakugyan igaz? nem csupán gyermek-ijesztő mese, hogy a sirlakók szellemei járnak, kelnek? Csakugyan eljönnek hozzánk? körülrepednek, körülcirógatnak szellem-ujakkal? és sutlognak el nem mondott édes titkokat, sirba vitt fájdalmat, sirbontó szerelmet?

Ki tudna erre feleletet adni? Ha valaki megfelel rá, azt mondják, hogy visiói vannak. Legtöbb embernek nagy oka van ezt a szellemvándorlást el nem hiinni.

Berkesné is szivére nyomta mind a két kezét, hogy csendesítse annak lázas verését.

Megint az a sutlogó, idegborzongató hang: — Éva! Éva!

Mintha egészen a föléhez hajolva sugta volna valaki. Jéghideg kart érzett nyaka köré fonódni. Hideg verejték kezdett gyöngyözni homlokán.

Csak legalább férje jöne!?

Talán valahol a rétszéiben alszik? gondolta.

Felelt a fojtogató csendbe:

— Peti! itt vagy?
Feleletül egy kúvik visított a feje fölött s lecsapott a temetőárok melletti bokorra.
Berkesné oda tekintett.
— A hold halvány lényre rezgett az árok fölött. Látta, hogy ott fekszik férje. Meglátta a vérespen-géjú kaszát is.
Hozzászókött. Megragadta, hogy fölébressze.
Huh!
Idegeket hasító vézes sikoltás rázta meg az éjszaka csendjét.

Másnap (szerdán) korai reggelen kijött a hatóság. A szolgabíró elvegezvén: a kihallgatást, szükség-ségesnek látta és el is rendelte a sirbontást.

Fölkerekedtek, hogy kimennek a temetőbe. Mikor a temető kapujához értek, sápadt, kuszált fűrű nőalakot láttak az öreg Berkesné sirja mellett terepegni. Berkes Petiné volt az.

Balkarján egy véres főt ringatott, mintha alvó esedemő lett volna. Jobb kezével egyre kaparta a sirt és olyan könytkasztó bánatos hangon dudorászott a keblén melengeltt véres fönek:

„Volt egyszer egy asszony,
Kigyó lett belőle;
Elment az urával
Csendes temetőbe...
Ringatlak, ringatlak
Ason áson mindég...
Mindjárt alszom én is,
Várj csak egy kicsinyeg.”

És az a sir nem dobbant meg többé!

Közigazdaság.

Valamennyi törvényhatóság közönségének

és valamennyi gazdasági, szőlészeti és borsászati egyesületnek.

A múlt év folytán az ország számos vidékén észleltetett a szőlőkben a perenospora viticola nevű káros penészgomba teliépése; és így joggal tartani lehet attól, hogy ez évben ismét nagyobb mértékben fogja a szőlőket megtámadni, miért is jó eleve kívánatos e káros élőski ellen minél hatékonyabb védekezésről gondoskodni.

Kivánságom lévén a szőlőbirtokos közönséget az ez irányban kifejtendő védekezés terén is minden lehető módon támogatni, felhívom a közönséget, hogy az érdekeltek figyelmét az alábbiakra a lehető legkiterjedtebb mérvben felhívni igyekezek:

Tudvalevő, hogy a nevezett káros penészgomba ellen a védekezésnek legsikeresebb módja abban áll, hogy a szőlőlevelek a bordeauxi keverék (bouillie bordelaise) elnevezés alatt ismeretes rézgalic és oltott més, vagy még helyesebben oltott més helyett kristallizált szóda; csemege szőlő-fajknál pedig rézgalic és ammoniak keverékéből álló oldattal akként lecskendeztetnek be, hogy ez oldat a levelek felszínét lehető egyenletes módon lepje el finom permetező eső alakjában.

E keverék mikénti összeállítását tekintetében a következők szolgáljanak rövid tájékoztatásul:

1. A bordeauxi keveréket kétféle arányban szokták használni, vagy:
 - a) 100 liter víz
3 kilogramm rézgalic
3 " " égett més, vagy pedig
 - b) 100 liter víz
2 kilogramm rézgalic
2 " " égett més.

Az előbbi erősebb, az utóbbi valamivel gyengébb. Nagy fokú perenospora-invasiónál az erősebb vegyületet tanácsos használni. Ebből a folyadék-ból egy hektarra körülbelül 40 liter, egy kat. holdra tehát mintegy 23 liter szükséges.

2. A rézgalic és szóda keverékéhez szintén 2 vagy 3 kilogramm rézgalicot vesznek 100 liter vízre. Az előbbi szokottabb.

- A keverés aránya, vagy
- a) 100 liter víz
2 kilogramm rézgalic
2 1/2 kilogramm kristályos szóda, vagy
 - b) 100 liter víz
3 kilogramm rézgalic
3 3/4 " " kristályos szóda.

Ebből a keverékből is annyi kell hektáronként, mint az előbbiből.

3. A rézgalic és ammoniak keverékéhez (eau céleste) kell:
 - 100 liter víz
1/2 kilogramm rézgalic
1 " " liter (22°) ammoniak-szalmiak szesz.
4. Egyszerű rézgalic oldathoz kell:
 - 100 liter víz

1/2 kilogramm rézgalic ebből egy hektarra 1000 liter, tehát egy kat. holdra 575 liter kell.

A esemege fajknál a rézgalic és ammoniak keveréke (eau céleste) valamint az egyszerű rézgalic oldat van helyben, mert a szőlő-fürtön jelentékeny nyomokat nem hagynak.

E védekezési eljárás, hogy sikeres legyen a gombának megjelenése előtt, május utolsó, illetve június első napjaiban alkalmazandó; mert ha a szőlőben a perenospora első külső jelei (a szőlőlevelek alsó lapján képződő fehér, törött cukorhoz vagy finom derhez hasonló kivirágzás) észleltetik — a mai rendszerint július és augusztus hónapokban szokott bekövetkezni — akkor a baj már előre haladott stádiumában van.

Hogy a gazdaközönséget a lentiekben jelzett védekezés alkalmazása körül nemcsak szükséges utbaigazítások nyújtásával, hanem a védekezéshez megkívánható segédeszközök beszerzésének lehető megkönnyítésével is támogassam, egyidejűleg az iránt is intézkedtem, hogy az érdekeltek az említett eljáráshoz szükséges anyagot, valamint az alkalmazásához igényelt eszközöket, t. i. a rézgalicot és az alkalmas permetező készülékeket minél olcsóbb áron és minél könnyebben szerezhessek meg, nehogy ismét bekövetkezzenek rájuk nézve az előző években tapasztalt azon káros kényszerűség, hogy nem gondoskodván idejekorán a védekezéshez szükséges eszközökről, kénytelenek voltak megelégedni az utolsó percben, sokszor kétszeres áron beszerzett, silány minőségű cikkekkkel.

Ugyanazért a miniszterium további intézkedésig Szávost Alfons budapesti céget, (V. Arany János utca 11. sz.) bizta meg azzal, hogy a közönséget a jelzett irányban megfelelően kiszolgálja. A nevezett cég megbízashoz képest késznek nyilatkozott és illetőleg kötelezettséget vállalt arra, hogy a jelzett védekezéshez megkívánható rézgalicot (kék kövel) usance szerinti első osztályú minőségben — mmázsánkt (100 kgrammonként) 40 frinyi áron szállaltatja az érdekelteknek.

Továbbá ugyanezen cég vállalkozott arra, hogy a perenospora elleni védekezésre egy szerkezeténél, valamint anyagánál fogva egyaránt, minden tekintetben teljesen alkalmasnak bizonyult mar-seilli permetezőt (melynek eredeti beszerzési ára Franciaországban 39 frank) ezen miniszterium megbízásából darabonként 18 frinjával — tehát jelentékenyen kedvezményes áron rendelkezésükre bocsátja az érdekelteknek.

A rézgalicra nézve megjegyeztetik, hogy a nevezett cég az általa szállítandó I. osztályú minőségű anyag mustárját ezen miniszteriumnál letétbe helyezte; és kezeséget vállalt, hogy csakis a letett mustárnak megfelelő, tehát szokvány szerinti első rendű jömtűségű árut fog a megrendelőknél szállaltatni.

Az ezen miniszterium bizományából átvett s az e helyről megállapított lenti áron — tehát a cég részére minden nyereség, avagy provízió nélkül ugyancsak általa szolgáltatandó készülék tekintetében pedig az érdekeltek tájékoztatása végett — megjegyeztetik, hogy az eddig ismert ilyen készülékekkel tett gyakorlati szakértői kísérletek után megállapítottat, miszerint az ajánlott mar-seilli permetező készülék — a jelzett áron szolgáltatva — nemcsak tetemesen olcsóbb minden más, eddig forgalomban levő hasonló készülékek-nél, melyek jelenleg a kereskedők által jóval drágábban árusítatnak) de egyszersmind szerkezeti tekintetben is egyike a legcélzerűbbeknek.

Megjegyeztetik végül, hogy a nevezett cég kötelezettséget vállalt arra nézve is, hogy nagyobb mennyiségeknek előleges szerződéses vétele esetén a rézgalic árából még további aránylagos engedményeket kész tenni, különösen a gazdasági egyesületeknek, védekezési szövetkezeteknek, vagy szőlőműves községeknek, általok gyűjtött nagyobb vételeknél.

Felhívom a közönséget, hogy jelen felhívásomnak az érdekelteknek tudomasára hozatala tekintetben tett intézkedéseit ide mielőbb jelen-se be.

Budapest, 1890. február 25-én.

Gróf Szapáry sk.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk t. i. munkatársainak és barátainak boldog ünnepeket kívánunk.
K. L. Tapolca. A beküldött közleményt egész terjedelmében hoztuk az „Irodalom és Művészet” című rovatban.
P. S. Tótf. Igéretredek számított. Ha előbb történnék es bannám. — Most már sűrűtlének.
P. L. Hidasd. Szives taradozásodat köszönöm. Kellő időben megérkezett, de B. hasznát nem vette. Más gondolata támadt.

szonykák" a nevelő ur és gouvernante védő szárnyai alatt elfoglalják a gyermek szoba birodalmát. Így a módi! így a divat! Így követeli a magasabb, a minden fölött álló „noblesse obligée.”

Mi most így keressük, ebben, ily módon velünk föltalálni a boldogságot. Ilyképen akarjuk gyermekeinket nagyokká, Európára szóló ja'entumokká, jellem-nagyságokká nevelni.

Ilyen atmoszférában pedig meglágy a boldogság. Ilyen clima alatt halvány, szintelen virágok fejlődnek!

Nem lesz érdektelen dolog velünk szembe állítani a családi élet, a házaseleti viszonyok szempontjából oly erősen s oly sokszor (de mondhatom: mindenkor tévesen és jogtalanul) elített mohamedánokat.

Előttem a mohamedánok házaseleti viszonyai mindig különös színben állottak: éppen azért elhatároztam azoknak tanulmányozását.

Mohamed világtörténelmi, reformatori alakjával nem bírtam összeegyeztetni azokat a házaseleti szokásokat, miket az Európában élő törököknél tapasztalni lehet s mikről a „kizárólagos hitelesség” hírében álló könyvek is beszélnek.

Kutattam, tanultam s most a mohamedánok házassága, családi élete éppen olyan tisztán van előttem, mint a magunké. Mindkettőt egyforma igazságossággal, elfogulatlansággal ítéletem meg.

Annyi bizonyos, hogy nekünk az egynejeűség — a monogamia — törvényei szerint élőknek, habár elegendő vannak bizonyára közöttünk, kik a többnejeűségben — bigamiában — élő mohamedánok felé némi irigykedéssel kacsintanak — kissé túrcsának tetszik már magában a pusztá, az abstract fogalom is: többnejeűség.

A mi társadalmi rendünkkel, szokásainkkal, életviszonyainkkal, gondolkodásunkkal ez a fogalom incompatibilis, összelérhetetlen.

Nekünk teljesen elég egy feleség is, sőt van, akinek — miként Petőfi mondja: — ez az egy is... pszt!

Hiszzen a mi költőink közül a szelidlelkű, a családapák eszményképeit teremtett Tompa Mihály is így énekel:

„No házassítatok, barátim,
A lány szeretőnek való?
— — — — —
Szerető! a lángkép lelkemben,
Ugy melegít, tudoklik, ég,
Minő hágyadt, föltetlen szó,
Mily árva eszme: feleség.”

Ezzel az idézettel elárultam (engedjek meg kérem, hogy a m. t. közigazgatási ügyekben) kissé balladni homályossággal szólhassak) elárultam a mi achillesi sarkunkat.

Egyetlen feleségünk van, — az igaz; s e tekintetben a mohamedánokkal szemben büszkén verhetjük a mellünket. De e mellett a hágyadt, élettelen szó, árva eszme mellett ama bizonyos Tompaféle lángkép nagyon melegít, nagyon tudoklik, ég.

E tekintetben azután a mohamedánok házaseleti viszonyai magában fölülte állanak a miénknek.

Megjegyeztem, hogy az európai törököknél szokásait, életmódját nem lehet, nem szabad irányadóul tekinteni a próféta által alkotott házaseleti törvények megtartását illetőleg. Hisz azok nagy részben ki vannak törölve a szűztisztító lényegükből.

A Korán törvényeinek szigorú betartását, Mohamed intencióinak magasabb szempontból való felfogását, megértését az araboknál találjuk. Azok föl fogása szerint a többnejeűség nem közönséges mindennapi ösztön, hanem tájékoztatási törekvésen alapul s egyuttal kizárja a pillangószokást.

Az igazi muzulmán példás hűséggel ragaszkodik nejehez vagy nejeihez és családjaéhoz. Viszont a nők kizárólag az otthonnak, a családnak élnek, erkölcsösek, munkások, ragaszkodók és távolról sem ismerik azt a renyhéséget, mit az európai törökök háremeiben lehet tapasztalni.

Mohamed R. nőknél a tétlenséget — az erkölcs telenségnek eme par excellence forrását — szégyenletes dologga tette. A sátrakban (az araboknál) a nő nemcsak a házi teendőket teljesíti, az állatokat gondozza, a gyermekeket ápolja, hanem ő készíti a vásznat, a ruha- és egyéb szöveteiket. Valóságos hangya. A városi előkelőségben is elég loglatatlansága van a nőnek. S e mellett éppen olyan kiünnönd tudnak, mint az európai nők: — szapulni is. A muzulmán nőre nézve szegény volna, ha nem saját kezei nevelni föl csecsemőjét, ha nem ő maga gondozná gyermekeit. Bármily gazdag, bármily előkelő legyen is, semmi szín alatt sem bízza magzatainak gondozását bérrelt kezekre. Az is bizonyos, hogy a gyermekek már mint megtett férfiak is oly véghetetlen szeretettel ragaszkodnak anyjukhoz, minőt nálunk csak elvéve, félér hullulni lehet találni.

A valódi muzulmán nőnek minél több gyermeke van, annál szerencsésebbnek érzi magát; mert tudja, hogy később — ha szépsége elhervad — férjének netáni elhidegülését gazdagon kárpótolandja a gyermekek odaadó szeretete, ragaszkodása. Ott példátlan az a szokás — mint nálunk európaiaknál — hogy egyetlen egy vagy legtöbbször kettőre szorítják a gyermekek számát. A muzulmán nőre szerencsétlenség, ha gyermeke nincs. Ez rájuk nézve körülbelül olyan kritikus állapot, mint nálunk vénkisasszonynak maradni. Nem is csoda, hisz ott éppen ebben gyökeredzik a többnejeűség oka.

De ha valamely muzulmánok két neje van, (ennél több igen ritkán van) ez nem zavarja meg a házirendet, a családi békés szellemet. Hetenkint fölváltva viszik a kommandót a cselédek felügyeletében a háziteendőket illetőleg.

Mindebből megerthetjük, láthatjuk, hogy az arabok édes otthonát igen sok modern szellemben élő európai férfi irigy szemmel tekintheti. És irigy szemmel tekintheti azok családi szentélyét sok európai nő is, kiknek ugyan tényleg nem kell a kommandót senkivel megosztani, de bizony igen sokszor szemét kell hunyniok akkor is, mikor már álltak a szítán, ha a ház bekéjét teljesen föl nem akarják dálni.

A muzulmán nő szeretetének oltártüze egyedül férjének ég; semmiféle idegen istennek föl nem szítja azt: erre lehetnek irigyek az európai férfiak. A muzulmán férfi kizárólag családjának él, törvényes nejei oltártüzeit melegszik csupán erre irigyek lehetnek az európai nők.

És mily magasztos a muzulmánoknál az a hit, hogy a családi életnek fenn, a mennyországban is folytatása van.

De ne méltóztassanak azt hinni, hogy talán olyan értelemben mint a hogy nálunk szól a mese a paradicsombeli hurikról. Ez határozottan csak mese. Arról nem tud a legtöbbször fantáziájú muzulmán sem oly ékes dolgokat, mint mi.

A próféta a paradicsomban magasztosabb gyönyöröket ígér s így a Koránban csak megtisztult nőkről, szende szüzekről tesz ígéretet a hívőknek. Ily értelemben is hiszik az igazi muzulmánok a házaseletnek paradicsomi folytatását.

Nálunk ez a hit egyetlen választékezetnél sincs meg. És talán jól is van, hogy nincs meg; mert a házaselet mennyországi folytatásának kihatásával majd éppen a legbüzsőbb hívők mordánának a paradicsomi jussukról.

Célszerűen állítottam szembe a mi jól ismeri házaseleti viszonyainkat az általunk — különösen a házaseleti körülményeket, viszonyokat illetőleg — barbároknak tartott muzulmánokéval, annak demonstrálására, hogy mennyire fölöttünk állanak azok patriarchális egyszerűségükkel, a patriarchális erkölcsökhöz való szívós ragaszkodással és a házaseleti viszonyok, a családi kötelek szempontjából mennyire hanyatlottunk mi, kik él a franciák társadalmát, családát bomlasztó szelleme most már nemcsak kísért, hanem órási hódításokat is tesz.

Ezzel éppenséggel rem akarom azt mondani, hogy legyünk mohamedánok. Hisz, ha nem csálodom, talán azzal, hogy a muzulmánok földi és mennyországi örömeit — bár csak futólagosan — a valóságok megfelelő módon előadtam: néhány i. t. telebarátomnak, kik talán a képzelt muzulmán gyönyörök után (legalább titokban) nem egyszer églek — kedvüket szegtem arra nézve, hogy behorotválkozzanak közéjük. Csupán arra akartam rámutatni, hogy a házaseleti viszonyokat, a családi szentélyt az a jelszó őrzi meg ott puritán tisztaságukban, mely nálunk megszünt jelszó lenni: „Sursum corda.”

A házaselet költszetére feküdt a vastag materializmus mindenféle tekintetben.

A fölfele emelkedni vágyó szívek is hamar le hanyatlottak egy-egy 10.000 forintos hozomány párnái közé.

CSARNOK.

A kigyó.

Irta és a kereskedő ifjak önképző egyesületben felolvasta.

SZALAY SÁNDOR.

(Folyt. és vege.)

Másnap Berkes Peti kaszárt indult a temető melléti rétre. Az övé éppen ott volt a temető öszozsözésében.

Kidvetlenül ment ki nagyon. Ösztöne szerint esteledett csupán, mikor a

kaszát vállára vette és megindult. Még feleségevel sem váltott szót. Pedig a nélkül még sohasem hagyta el hajlékát.

Mentében szakadatlanul azon a különös predikációra járt az esze. „Sugdosnak fületekbe csöbös szavakat jóléről, gazdagágról: a paradicsomi kigyó sziszegése az. Ha hallgattok rá, a kárhozat utjára léptek. Bűnből bűnbe ragadtatok. Képesek leszteek ünövétek, szállítetek éleztetésére is.” Ezek a szavak csengtek, böngtak agyában.

Mért mondta ezt a pap? Még tartotta ezt a bolondos predikációt, amivel a férfiaknak semmi jót, az asszonyoknak pedig csak rosszat mondott? ...

Belekapott a munkába. Nem izlett az sehogy. Minden tizedik kaszavágás után megállott, körülnézett: vajjon nem látja e vaikai ezt az izetlen munkát? nem figyel-e valaki az ő tűnődését?

Egyszer — amint újra munkához fogott — az első kaszavágásra egy sziszegő kigyó szökött keresztül a kasza síró pengéjén és gyors kuszással menekült a temető eleven sövényébe.

Berkes Peti kezéből kihullott a kasza. Kidüledt szemekkel nézett a kuszó kigyó után.

Hát mindenütt: otthon, szentegyházban, künn verejteküdt munka közben, éhben és álomban örökké örökké ez a paradicsomrontó kigyó?

Már évek óta szokott ő itt dolgozni. Körülbelül 10 év óta minden esztendőben ő kaszárt arról a rétről az előszénát is, a sarját is, de még egyetlen egyszer sem látott ott kigyót. Hát csak ugyan így kísért az ördög?

Idő kellett neki, míg lelke nyugalmát visszanyerte és tovább dolgozhatott.

Felóráig sem dolgozott; a kigyó megint körülte futkozott, sziszegett.

Ez ismétlődött alkonyatig ötször, hatszor. Vállára vetette a kaszát és sápadt, komor képpel bandukolt hazatér a legjáratlanabb ösvényen, hogy egyetlen élőlényvel se találkozzék.

Azért az emberek mégis csak meglátták. Tünnöttek is, hogy mi lehelte meg szegény Berkes Petinek a lelkét olyan erősen. Vig ember volt az máskor nagyon: a község legjobb nótása. A felesége: Viggáz Éva, is csupa élet, csupa elevenesség volt; akár reggel, akár este ment el valaki Berkesék portájára előt, csakugy csaltogott onnan ki a nóta. Az sem volt titok, hogy azok a szép nóták, mik mellett a fiatalság olyan jól elmulatgatott vasárnaponként: a szép Berkesné lelkéből fakadtak.

Most Berkes kerülő utakon bandukol; feleségének színe világát se látni.

Talán gyászolnak!?

Hát hiszen illendőség okáért ilyenkor nem is kell dinom-dánomozni. De azt sem lehet elhinni, hogy mert egyik a mostoháját, másik a napát sirba tette, azért mindjárt nyakig merültek a keserű hübanatba. Ugyan melyik asszony volna képes annyira gyászolni az anyósát, hogy még a nyelve is elakadjon bele!

Hisz felig-meddig szerencse érte Berkeséket. Övek lett teljesen a jószág, urai lettek az özvegy által használt pompás teleknek.

Ezért kell oly szertelenül busulni?!

A helység bölcsői öszesztágtak és elhatározták, hogy a szolgabírói hivatalt megkeresik.

Hátha igaz van annak az elevenesü Szabadosnának, hogy az öreg Berkesné sirjába titok van temelve. Hadd lánson az napvilágot!

Másnap (kedden) az öreg-bíró két elüljáróval kocsiira állt, hogy Berkesné haláláról jelentést tesznek.

A szolgabíró szerdán korai reggelre ígerte, hogy hivatalos vizsgálatot tart s ha gyanus a halál, megtörténik a sirbontás is.

...

Minderről Berkeséknél sejtelmök se volt.

Mikor Berkes hétfőn bazaért, még feleségének is feltűnt a fekete felhő, mely homlokán sötétlett.

— Baja van, apjuk? kérdé és odasimult az ingadozó férfhoz.

— Nincs nekem semmi bajom! Csak végezd dolgodat. Csukj be mindent! Én nagyon eltáradtam, feleltem, hogy holnap el tudjam végezni a rétkaszalást. Még éppen egy napi munkám marad!

Berkes csakugyan le is eküdt. Egyideig nyugtalanul forgalódott agyában. Nem bírta teledni azt a sziszegő kigyót. Sok hánykolódás után végre elaludt.

Iszonyú álmai voltak.

Künn kaszárt a temetőmelléki réten. Mikor a fu be látta kaszárt, az a tömérdek fűszal, mit levágott, mind átváltozott apró vigyorgó ördögge.

Nyiltér*)

Tudomásomra esett, hogy erdőörök és fuvarosok oly fatájanak vételre a palini erdőgazgatóságtól, mely nem az én vágásomból származik.
 — Fiaért, mely nem közvetlen nálam vagy nem a Guzda, Meleg oldal vagy Boeska sűrű vágásból vásároltattik sem minőség, sem mennyiség tekintetében felelőséget magamra nem vállalok.
 Bukkfa bécsi öle a bázhoz állítva: legjobb minőségű 14 frt 10 kr. I. osztályu 13 frt 60 kr. II. oszt. 12 frt 60 kr. III. oszt. 11 frt.
 A fának 25° tölmértéke van. Nagyobb mennyiségű vételnél megfelelő árleengedés.
 Utasításokkal szolgál és megrendeléseket elfogad Fischel Fülöp könyvkereskedése N-Kanizsán, és a palini uradalmi erdőgazgatóság.
GÖTZE
 erdészeti — mérnök.

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 3.90 p. Meter (ca. 450 versch. Dessins) — versandt roben und stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 565

Felelős szerkesztő és kiadó: **Varga Lajos.**
 Társzerkesztő: **Szalay Sándor.**

*) Az a rovatban közzétettért nem vállal megárá felelőséget a szerk.

HIRDETÉSEK:

3220/1889.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. jbiróság mint tekvvi hatóság közhírre teszi, miszerint özv. Gyergyák Józsefné béci lakosnak Gyertyák István béci lakos elleni 26 frt 55 kr. tőke, 27 frt 59 kr per, 4 frt 20 kr. végrehajtási, 5 frt jelen kérvényi, 8 frt 15 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvyszék (a letenyei kir. jbiróság) területén tekvő Béci községi 51 szíjkyben A 1 1. 6 8. 9 sor 74. 171. 181. 432. 512 547. 557. 582. hrsz. ingatlanból egy a 74 hrsz. ingatlanon épült 30 népsorszámu házból Gyertyák Istvánt illető fele rész 529 frt becsárban ugyanazon községi 51 szíjkyben A + 234 hrsz. alatti váltáság köteles ingatlanból Gyergyák Istvánt illető felerészre 326 frt becsárban A C 3 alatt özv. Horváth Mártonné szül. Kovács Rozi javára bekelezett szolgálmi jognak érintetlen hagyása mellett Béc község bíró házánál

1890. évi április hó 21-ik napján d. e. 10 órakor

Dr. Csempesz Kálmán letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár. Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az arverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az arverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az arverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint fizetni.

Kelt Letenyén, a kir. jbiróság mint telekönnyvi hatóságnál 1889. évi november hó 30-ik napján.

FILIPICS

616 1—1 kirendelt kir. járás bíró.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy Molnár Ferenc béci lakosnak Skoda György egyedutai lakos késedelmes arveréseni vevő ellen 348 frt 80 kr. vételár hátraleki tőke, ennek 1889. évi július hó 3-tól járó 6% kamatai, 5 frt arverés kérelmi költségek erejéig a béci 17 szíjkyben A 1. 18 és 46 hrsz. alatti ingatlanokra és a 9 népsorszámu házra 532 frt becsárban Béc községbíró házánál

1890. évi április hó 25-ik napján d. e. 10 órakor

Málics János letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladtni fog.

Kelt Letenyén a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1890. évi március hó 3-ik napján.

FILIPICS

613 1—1 kirendelt kir. járásbíró.

Alapított 1857-ben.

Steinschneider Jakab

I. cs. és kir. szab. ágynemű-gyáros, 6-es és kir. fensége Klotild főhercegnő udv. szállítója, számos kintutetések és szabadalmak tulajdonosa,

BUDAPEST. 582 4—4

Király-utca 79, saját házában

bátorkodik a tisztelt közönség figyelmébe ajánlani dusan felszerelt raktárát az ágynemű szakmába vágó összes cikkekben, mint közönséges, finom és legfinomabb paplanok, ággyetetek, lőszőr és tengerfü matrácok, szalmaszakók, pókröccok és takarók, tollak és pelyhek, csabutorok, továbbá szünyegek és függönyök, nemkülömben dírn- és asztaltakarók, s.b.

A kitanó Firben álló

WELDLER ÉS BUDIE

fehőnemű és kelegye-gyár budapesti raktára.

Minden fajtaú fehőneműek, különösen pedig teljes küházásitási felszerelések a legmórsékeltebb áron.

Rajzok és árjegyzékek bérmentve és ingyen

Szíves megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélynek, valamint számtalan magánsemelek bizonyítványai által kintutetett készítmény.

DR. MILLER MOHNÖVÉNYNEDVE

meglepo hatással van köbögés, rekedtség, toroktájás, elnyákásodás, kele kezű gümökör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmát ellen.

Tégelyben gyermekek és felnőttek számára, Egy tégely Árn 50 kr. o. é.

Kapható **MARTON és HUBER** fűszerkereskedőnél Nagy-Kanizsán. 584 4—12

BUDAI

Rákóczy

keserűvíz-forrás.

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak elismert, gyógyhatású hajtószert, orvosi kintutéségek által mint nélkülözhetlen házi-szer legjobban ajánlatik, különösen al-
 testi bajoknál, vértörlődés, aranyeres, tüdő-, vese- és scrophulosus bántalmaknál, hidegláz, köszvény, bőrkítetés, dugulás s.b. ellen. Raktáron friss töltésben minden fűszer-, ásványvíz kereskedésben, a legtöbb gyógyszertár és gyógyfűszerkereskedésben.
 A forgalmi igazgatóégy:

LOSER testvérek, Budapest.

TRICOCHÉ COGNAC.

Marczius elsejétől

HUSVÉTI KIÁLLITÁS.

Tricoche és társa cognaci cég

1820-ban alapított
 hírneves gyárából

583 4—4

Főraktár:

ifj. Rosenberg Miksa

fűszer- és csemege kereskedésében

Nagy-Kanizsán.

(Dél-zalai takarékpénztár- a „Korona“ átellenében.)

Orvosilag megvizsgált
 fölülmulhatlan
 kitünő gyógyhatású cognac

Mindennemű

ÁSVANYVIZEK.

ALAPITTATOTT 1820.

Legjobb minőségű cognac.
 Legfinomabb ementhali, eidami, gorgonzola, strachino, roshafort, trapizsa, imperial, camembert, herbersdorff, lipói, parmesan s.b. sajtok.

Nagy és kis palackokban.
 Legfinomabb magyar és olasz szalámi, kassai sonka, morda-della, ostseebering, szardínia, caviar, szardella, oroszhal, angol és francia mustár.

Van szererencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az

„Arany Szarvas“ szállodát

(Nagy-Kanizsán).

1890. évi április hó 1-én átvettem.

Minden törekvésem oda irányul, hogy ugy a helybeli mint a vidéki t. közönségnek a legkellemebb találkozó helyet teremsek étterembe és szállodamba s a legizletesebb ételek s italok szolgáltassanak fel. Konyhám ugy van berendezve, hogy a legnagyobb kívánalmaknak képes vagyok megfelelni; a húst a legjobb hizott ökrökből Budapestről szerzem be, miáltal kitünő Roastbeef a la Marton, valódi szépeességi burgonyával s.b. szolgálhatok fel tisztelt vendégeimnek. A kőbányai részvény serfőzdetől valódi márcziusi sör és a legtisztábban kezelt pécsi és badacsonyi borok lesznek mindenkor kimérve.

Külön diszes teremmel rendelkezvén, különös figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek, nagyobb családi ünnepélyességek, menyegzők, keresztelések, társasbédék megtartásál helyiségeimbe a terem díjmentes átengedése mellett.

F. hó 7-én hétfőn HORVÁTH LACZI zenéjével

ZENE-ESTELY

leend, mely alkalommal **VALÓDI SZEGEDI HALÁSZLÉ** is lesz felszolgálva. Színhazi előadások után mindig friss konyha. — A t. közönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel

617 1—1

MATEJKO EDE

Kronsteiner Károlynak
 első os. és k. kiváltságosan szabadalmazott
OMLOKZATRAJZ-SZINEK GYARA
 Bécsben, Hauptstrasse 120, saját házában.
 Kitüntetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi jószágigazgatóságok, cs. és k. katonahatóságok, összes vasutak, ipar, bánya és kohóüzemek, a legtöbb építőiparosok, építési-vállalkozók és építőmesterek, valamint sok gyártólajdonosok és földbirtokosok szállítója Ezen homlokzatrajz-szinek 1860-ik évtől fogva vannak kereskedelmi forgalomban és előszeretettel használtak mindenemű épületek, különösen paloták, kastélyok, templomok, tanodák, nyilvános intézetek úgy nemkülönbön a lakhelyiségek festésénél.
 Ezek 36 különféle mintában vannak meg különként 16 Kr-ól felfelé mérszben feloldhatók, és színületek száraz állapotban porrá törve szállíthatók és tisztaságuk tekintetében hasonlók az olajfestéshez. Mintajegyek valamint használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek meg.

611 2-10

Haszonbéri hirdetés.

Az Esterházy-hercegi hitbizományhoz tartozó, Zalamegyében fekvő Alsólendva és Nempthy uradalmak 1890. évi november hó 1-től kezdve husz (20) évre szabad alkú utján újból haszonbérbe adatnak.

Megjegyeztetik, hogy az alsólendvai uradalom 2, a nempthy uradalom 3 birtokosportra van felosztva; a vállalkozók azonban egynél több birtokosportra, sőt az egész uradalomra, illetve uradalmakra nézve is adhatnak be ajánlatot.

A birtokosport táblázata, a mely minden egyes csoport álladékát belsősegekben, szántóföldekben, rétben, legelőben, erdőben stb. kitünteti, valamint az uradalmak és az egyes birtokosportok átnézeti tervszja, végül a haszonbéri szerződés mintája a hercegi zárgondnokság központi igazgatóságánál Kismartonban vannak lefelve, a hol azokat a vállalkozni óhajtok f. évi április hó 15-től kezdve átvehetik.

A központi igazgatóság ezen adatokat posta útján is megküldi, ha ez iránt felszólítást vesz a ebben az illető címe és az utolsó posta-állomás világosan megjelöltenek.

Ajánlatok csak irásban fogadttnak el még pedig folyó évi május hó végéig a központi igazgatóságánál Kismartonban (Suprunmegye).

A vállalkozni óhajtok felkértenek, hogy ajánlataikban a beígért évi haszonbér összegét a mezőgazdasági és az erdőgazdasági testekre nézve külön-külön tegyék ki.

Az ajánlva beküldendő berajánlat külső (levél) borítékán kifeendő „Berajánlat”.

A tárgyalások csak a fent érintett határnap-leletével fognak megindítani azon vállalkozókkal a kiknek ajánlatát az igazgatóság az alkudozások alapjául elfogadhatóknak találja.

A tárgyalási határidők kitűzését és a sorrend megállapítását, a melyben a jelentkező vállalkozók a tárgyalásra meghívotni fognak, az igazgatóság minden megszorítás nélkül magának fentartja.

Közvetítők kizártnak. 615 1-3
 Kismartonban, 1890 évi március hó 30-án.

Az Esterházy hercegi iavak zárgondnoksága.
 (Utánnomat nem díjaztatik.)

Máriazelli gyomor cseppek
 legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Utóérhetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, bűzös lehelet, savanyú felbubogás, acél-rekedés, (Kollika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara kepződés, túlságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomorgörreszt, kemény széklet, székrekedést, az étel s itallal turterhelt gyomrot kitisztítja, elűzi a belsőgerget, a gyagyt lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. keltős üveg 70 Kr. Központi székföldes raktár: Brády Károly gyógyszerész (Morva ország).

Védjegy. **Ors:** A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok feleképen utánoztatnak és hamisítottak, ezért valódiak gyanánt csak azok megadhatók el, melyek tetejé, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításban az is fel van tüntetve, hogy az Kremserben, Guzik-H. könyvnyomdáiban nyomtatottak.

Máriazelli Labdacok.

A Keményzérés és székrekedés ellen, evők óta legjobb hatásúknak bizonyult labdacok is, sokfélén képes hamisítottak, tehát ezek vetelenül is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremseri gyógyszerész név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekeres 6 dobozzal 1 frt, a pénz előleges beküldése után, 1 tekeres 1 frt, 20 Kr., 2 tekeres 2 frt, 20 Kr., 3 tekeres 3 frt, 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacok nem titkos szerek, a gyógyható anyagoknak összetétele minden használati utasításban fel van sorolva.
 A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacok kaphatók Nagy-Kanizsán: Prager Béla és Belus Lajos gyógyszerésztárákban, Babócsán: Illas gyógyszerésztárában, Barcs: Kohut Sándor gyógyszerésztárában, Marczali: Körös Victor gyógyszerésztárában, Olmitz: Boles Béla gyógyszerésztárában, Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerésztárában. 497 26-43

A LEGJOBB BRÜNNI KELMÉK

az eredeti gyári árak szerint szállítatnak
SIEGEL-IMHOF
 posztó-gyárából
 508-20 BRÜNNBEN.

Egy elegáns tavaszi vagy nyári öltözközés elégséges egy csomag, mely 3¹/₂ métert vagyis 4 róft tartalmaz.
 Egy közönséges csomag ára 4.80
 „finom 7.75
 „finomabb 10.50
 „legfinomabb 12.40

valódi gyapjuból.
 Továbbá nagy választékban selymmel szövött kamgarn, fölöttöknek való kelmek, vadászoknak és turistáknak daróc, salonöltönyöknek peruvienne és tosking szabályszerű egyenruhákna való posztók, férfiaknak és gyermekeknek mosható czernakelmék, valódi piqúe-mellény-kelmék stb.

Készletű a szett-jegye és a mintákkal való szállítási-állallatit.
Minták ingyen és bérmentve.

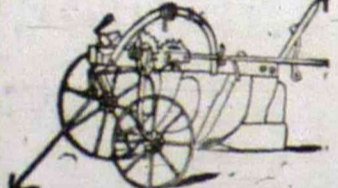
Minden dobánytörszében és díszárú-üzletben.
A legjobb szivarok-papír
 a valódi
LE HOUBLON
 FRANCOIS OTÁTHY
 CAWLEY és HENRY-TÖL
 PÁRISBAN
 1890-iki PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS EZÜST-ÉREM.
 Főraktár: KANITZ OTTÓ és társaiál BÉCSBEN.

A KI NEM TUDJA,
 hogy a sok hirdett gyógyszer közül melyik felel meg leginkább betegségének, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipsében, a képekkel ellátott „A Betegbarát” című könyvecskét. A hozzá nyomtatott haláliratok bizonyítják, hogy a művecsében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ézen-meg-ézen elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár Részvény-Társaság Budapesten.

Gyár és irodák: VI. külső vácozi-ut 1896 99. sz. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlja kütűnő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kiűntetett SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekéit és szab. mélyítő ekéit, mélyítő ekéit övezetekkel, eredeti Schlick és Vidats-féle egyvasu ekéit, talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

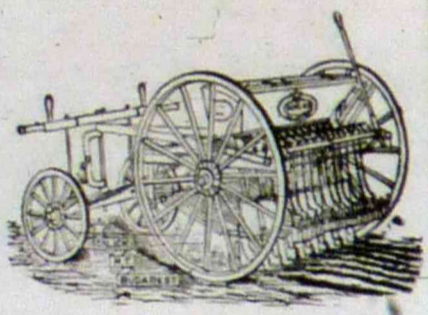

Szörvavetőgépek többvasu ekékre alkalmazható tengeri- és répa-űltető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz- és jargányeséplő készülétek, gabonatisztító rosták (Baker és Vidats rendszer) takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, őrlőmalmok és olajmalmok berendezések. — Eredeti amerikai kéveköttő és marokrakó arató gépek és fűkaszó gépek.

Legjutányosabb árak. Előnyös fizetési feltételek. Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Jegyzet. Van szerkesztésük ezennel t. ez. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy soha a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. a. levő irodánk legnagyobb részét a külső vácozi-uton levő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési cikkeink és gazdasági-gépeinkből raktárt létesítettünk.

586 4-18 Kiváló tisztelettel A Schlick féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

„EQUITABLE”
 Egyesült Államokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN.
 Alapították: 1859-ben.

Biztosított tőke	1888 végén o. e.	1.373.040 315 frt — kr.
Új biztosítások	1888	384.833.837 — —
Összes bevétel	1888	67.397.442 50 —
Vagyoni	1888	237.607.305 — —
A biztosítottaknak kifizettettek	1888	29.711 142 50 —

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordították és a közönséges kötvényeknél már a második díjrészelet felvételéig alkalmával fizettetik vissza a fél- és a szabad Fontina-terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben.

Az „EQUITABLE” minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő múltán megtámadhatlanul válik a mennyben az esetre, ha a biztosítási-díjfizetések a kötvény értelmében megtörténtek a biztosítottak követelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen útjánál által az „EQUITABLE” biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatót nyújt arra nézve, hogy halál-esetben, az elhalálozás-bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizettetik. — 463 9-12

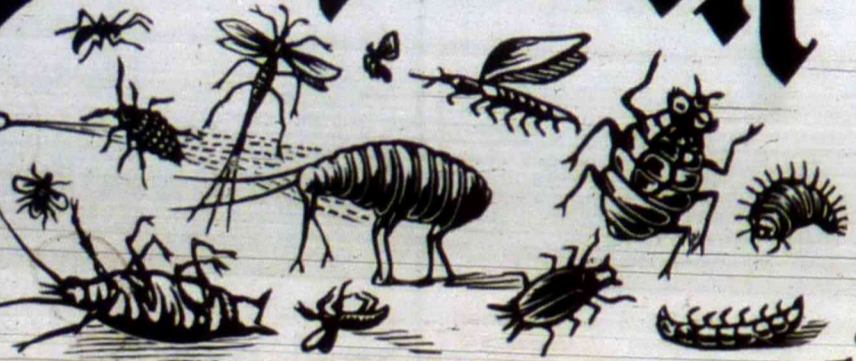
Bővebb tudósítással, ugyszintén prospektusokkal és ajánlati űrlapokkal készségesen szolgálnak a 16- és kerül ti ügynökségek, nemkülönbön az „EQUITABLE” Magyarországi Igazgatóság Magyar kezdeművelő- és pénzügyi-bank Budapest, V., Dorottya-utca 6 szám.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer
 Új amerikai
A fogak szépsége | GLYCERIN-FOG-CREME
 (egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)
KALODONT F. A. Sarg fia & Társa
 es. kir. udvari szállítók
 BÉCSBEN.
 Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N.-Kanizsán, Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 35-52

A körülbelül huszezer raktárban eladott és mindenütt minden férgek ellen legjobb szernek bizonyult

"Zacherlin"

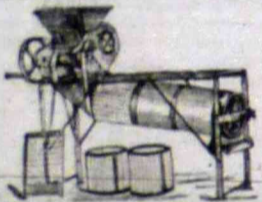
614 1-10

ára ismét leszállítatott.

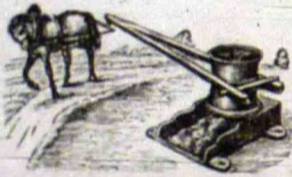
A valódi palackoknak ZACHERL J. nével kell ellátva lenniök, és áruk mostantól fogva:

15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 frt.

Kapható Nagy-Kanizsán Rosenfeld A.	Kapható Nagy-Kanizsán Prezlmyer és Dentsch	Kapható Csáktornyan Strahla-testvérek	Kapható Keszthelyen Wünsch F.
" " " Strem és Klein	" " " Armuth Náthan	" " " Gránecz	" " " Schleifer A.
" " " Schwarz és Tauber	" " " Marton és Huber és	" " " Heinrich Miksa és	" " " Oszmann Pál
" " " Neu és Klein	" " " ifj. Rosenberg Miksa.	" " " Göncz özv. gyógsz.	" " " Márton Mór és
" " " Fesselhofer József	Alsó-Lendván Fuchs Nándor	Csurgón Hafner Albert	Pacsán Schleifer M. G. kereskedésében.

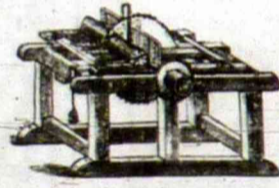
Konkolyozó (Trieur).

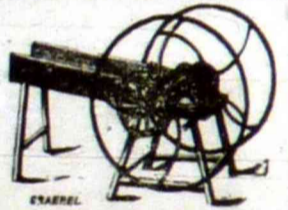
Csöves tengeri daráló.

Kétvasú eke.

Körfűrész

Szeckavágó.

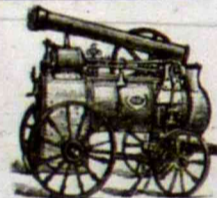

Szeckavágó.

Cséplőgép.

GRAEPEL HUGÓ
GÉPGYÁROS
MARSHALL SONS & CO^{MP} L^{MTD}
VEZÉRÜCYNÖKE

Gőzmozgony.

Tisztító rosta.

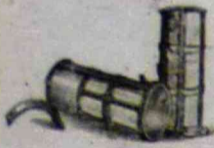
V., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN V., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46.
(EZELŐTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR).

Ajánl legkittünőbb szerkezetű konkolyválasztókat (Trieur) és gabona tisztító rostaikat, ugyszintén legujabb rendszerű sorvetőgépeket, könnyű fajú kétvasú ekék-, csöves tengeri darálóh-, kukoricza morzsolók-, szeckavágók-, répavágókat, továbbá löhere-toklászó készüléket, bármily gyártmányú cséplőgéphez, valamint őrlőmalmok és malomberendezési gépeket, nevezetesen: gabona tisztítók- (Eureka), tarárok, malom trieurök, hengerszékek, lisztosztályozó hengerek, felhordók, dara tisztító-gépek és malom vasrészeket; lyukasztott rostalemezek és általában mindennemű gazdasági gépek és eszközöket legolcsóbb árakon és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Gépolaj.

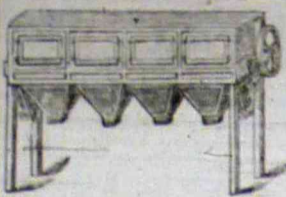
Löhere toklászó

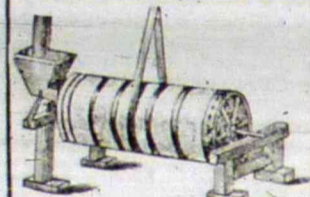
Répavágó.

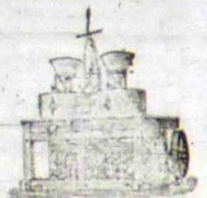
Malomkő

Lisztosztályozó henger.

Malomtrieur.

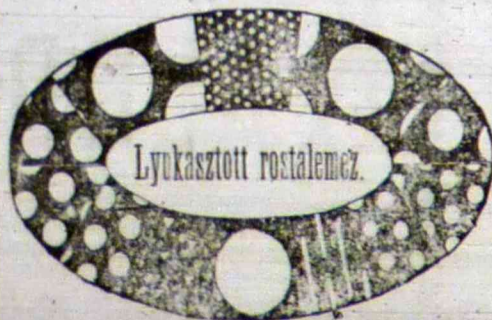
Óriómalom.

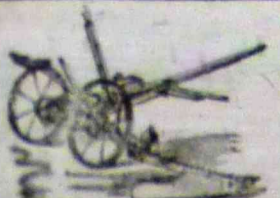
Fecskendező.

ELVÁLLAL mindennemű malom felszereléseket bármily erőhajtásra.

SZERSZÁMGÉPEK. szerszámok és eszközök gépészek, kovácsok és lakatosok számára.

Lyukasztott rostalemez.

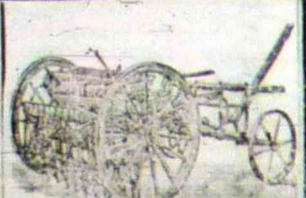
Fukaszalógép.

Aratógép.

Szénagyűjtő.

Sorvetőgép.

ZALA

Szerkesztőség:

Bathányi és Kisfaludy-utca sarkán.

Íde intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmertelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:

Városláz-utca 5. szám Fisel-el Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fisel-el Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bank egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A hatodik érzék.

Az öt érzéken kívül, mikkor a külvilágot belvilágunkkal összekötésbe hozzuk, van bennünk egy hatodik érzék is. Ez az úgy nevezett műérzék. Közönségesen csak izlésnek szoktuk nevezni. Minden emberben megvan kisebb nagyobb mértékben vagy hogy a mindennapi kifejezést használjuk: egészséges vagy romlott állapotban.

A külvilágot közvetítő öt érzék fontos szerepe nyilvánvaló. Minden ember oda törekszik, hogy ezek a lehető legnagyobb tökéletességig kifejlődjenek.

A mily szükséges ez az öt érzék ahhoz, hogy egyéniségünk teljes, egész és rendeltetésének megfelelő legyen. éppén olyan szükséges ama hatodik érzék: a műérzék, az izlés ahhoz, hogy a közönséges, a mindennapi életfentartás üztőne fölé emelkedhessünk s egy-egy lépést tehessünk az emberi magasabb rendeltetés felé.

A népek, nemzetek sorsa mindig azon fordult meg: mi tetszett nekik? minő volt hatodik érzékük? Manapság is sok tekintetben ehöz van kötvte, ettől van föltételezve a népek, nemzetek haladása, emelkedése.

Ennek a hatodik érzéknek fejlődése igen sok körülmény által van befolyásolva. Leg-

intensívebb hatással van rá kétségteletül a korszellem. A szellem, mit magunkba szívunk, ha csak rövid ideig is, — nyomtalanul sohasem maradhat. Olyan a mi lelkünk az ily behatásokkal szemben, mint a kristálytiszta tükör. Elég egy lehelet, hogy nyomot hagyjon rajta. Minél fényesebb a tükör, annál feltűnőbb a lehelet nyoma. Minél tisztább a lélek, annál fogékonyabb a behatások iránt. Olyan lélek elképzelt hetetlen, melylyel szemben a hatásoknak ereje veszne.

A műérzék, a műizlés fejlesztésére kétségteletül leghatalmasabb befolyással a művészetek vannak. Ezek között pedig mint legközvetlenebb hatású: a színművészet.

Csak hogy a színművészetnek élvezéséhez, megértéséhez igazán fejlődött műérzék kell. Ez, a költői alkotások legmagasabb fájával ölekezett művészet roppant nagy hatással lehet arra nézve, hogy az emberiséget a szó legnemesebb értelmében kultiválja. Ámde ennek is, mint minden művészetnek sorsa, ami hatodik érzékünkötől, függ. A színművészet ugyanis fejleszti a műérzékot, de nem adhatja meg. Alapjában meg kell annak lenni. Most már természetesen ahhoz, hogy a műérzék fejlesztését illetőleg missióját végezhesse magasabb értelemben, az szükséges, hogy az a hatodik érzék fogé-

kony legyen a valóban szép, igaz és jó eszméinek érvényesülése iránt.

Az a hatodik érzék pedig nem mindig fogékony. Sokszor nagyon is ellenkező irányban fogékony.

Igy vagyunk (lássunk a szeg fejére!) nálunk is szép Magyarországon s annak egyik szebbik városában: Nagy-Kanizsán is. Szeretünk gyönyörködni a színművészetben, de azzal nem érjük be, ha csak a magasabb művészi szempontok érvényesülnek a színdarabban, a színpadon.

A mi izlésünk most sok mindent keres ott, ami semmiféle összefüggésben nincs a színművészet magasabb missiójával.

Azok a színdarabok, mik nagy és mély életigazságokat hirdetnek; mikben a költői szellem magasabb szárnyalása nyilatkozik meg, — manapság nem kellene. A tragédiák, drámák megrázó jelenetei alatt elkábul a lelki viharzáshoz, a küzdő ember hatalmasabb érvényesüléséhez nem szokott ember lelke és nem bírja követni a magasabb régiókba lépő művészetet. Mikor a szenvedélyes küzdelem bonyolulatának minden parányi idegét feszülten kellene tartania, mikor minden csepp vérenek lüktetni kellene a fenséges hatás alatt: a mélyen tisztelt publikum legnagyobb része bóbis-

A „ZALA“ tárcája.

Nyári felhő.

— A „Zala“ eredeti tárcája. —

— Kedves Emmám! Azt kérdezed, hogy miként telnek mézesheteim!? Mit felelek kérdésedre, hogy őszinte is legyek, meg hogy szomorúságba ne ejtsenek! Megvallom igazán, hogy én a mézesheteket egészen másként képzeltem. Ah oly éiragadón festik a mézesheteket az irók! Hisz talán mi lányok, csupán azért iparkodunk férjhez menni, hogy annak a tesziit-paradicsomnak üdvösségét megizlelhessük. Oly hüvös képet állítanak elénk az irók, a költők! Hanem a valóság! A rideg valóság! Hogy omlanak azét azok a tarka szép álmak! Istenem! mért is vannak a világon férfiak! A férfiak! a férfiak! ez a minden rossz és semmi jó! De nem folytatom tovább! Ebből is sokat sejtethsz, amit el sem akarok mondani. Azt mondják, — angyalom — hogy mi nők a férfiak zsarnokai vagyunk, hogy mi kötjük meg kezüket, melylyel azok magasabb vágyaik után törnek, kapaszkodnak. Nem igaz! hazugság! Mi vagyunk a rabszolgák! Mindenünk a férfiak kezébe van le-téve. Reményünk, boldogságunk, üdvösségünk, egész lényünk azé az egyetlen férfié, kihez sor-sunk fűzött. És miként banik velünk az a férfi, kitől a sors intézkedése folytán elválnunk nem lehet? Akaratának alávet bennünket feltétlenül; minden kis szeszélyének engedelmesskednünk kell; pillanatra sem vagyunk urai önmagunknak. Képzeld, — édes Emmám, — a napokban színészek érkeztek városunkba. Már a lelkem is örült, mikor meghallottam. Tudod, hogy szeretem, imádom a művészetet, mely lelkünket néhány órára ki-emeli a göröngyök világából. Örömmel, tapsolva látolam férjemböz, hogy megjötték a színészek. Azt hittem, derült arccal fogadja örömeit, hogy azonnal megfogja kérdezeni: mit bérlejen? pá-

holyt-e? vagy támlásszéket? Elképzeheted meg-döbbenésemel, mikor homlokát ráncba szedte. — Megjötték a színészek? — szöb. Ha megjöttek, itt vannak. Azért magának fölösleges olyan ki-törő örömmel fogadni. Talán csak nem gondolja, hogy most el kezdünk színházba járni? Vagy ez talán több örömet, boldogságot okozna magának, mint a csendes, édes otthon? A nőnek nem az a rendeltetése, hogy színházba járjon s ott lelket, szívet képtelenségekkel, elérhetetlen dolgok déli-bábjával töltsse meg, hanem hogy a férfinak csen-des otthon teremtsen, hogy megvonuljon szeré-nyen a családi szentély falai közt. A színházat látogassák, pártolják azok, kiknek közvetlenebb rendeltetésük nincsen. Az a nő, ki pártját letéve, azzal a magasabb rendeltetéssel ment férjhez, hogy családjának majdan anyyala, lelke legyen, ne álmódozzék olyan dolgokról, ne vágyódjék olyan szórakozások után, mik magasabb rendeltetésének betöltését lehetlenné teszik. Az én akaratommal az állandó színházlátogatásból nem lesz semmi. Egy-egy kiváló darabot, hogy meg nem nézünk, nem mondom. — Ezeket mondta férjem szöbül szöb. Meg voltam semmisséve. Nem tudtam egyetlen szót adni válaszul rideg, vissza-utasító szavaira. Mi lesz velem — gondoltam — ha már a mézeshetek ideje alatt ily modorban fogadja legtisztább szándéku vágyamat! Elvonul-tam szobámba és képzelt paradicsomom omladé-kai fölött sirtam, sirtam keservesen, mint ahogy (ha jól emlékezem!) Marius sirhatott Karthago romjai fölött. Mikor fajtalmam első kitérésé el-múlt, felülkerekedett nálam az a jó szokás (amit már a zárdában is tapasztalhattál) hogy a dolog fölött gondolkozni, okoskodni kezdettem. Férje-met művelt emberűt ismertem; azt is tudtam, hogy a költészetnek, a művészetnek általában bará-tja. Miért tagadta meg ő fölem olyan kereken ez alkalommal azt, amit tulajdonképen nem is kértem tőle? Mért lett ő olyan konok ellensége a színháznak? Nem tudtam a dolog igazi nyit-

jára jönni. Ő minden este el szokott menni a polgári Casinoba. Ehhöz már hozzá vagyok szokva. Mindjárt házasetünk első napjaiban kijelentette, hogy ide neki minden este okvelleni el kell mennie; ezt így kívánja a társadalmi conventio (ami ellen a térj urak a világrt nem vétenelek, persze!) Vajjon nincs-e összefüggésben az ő erős színházellenes állapontja, ezekkel az esti össze-jövetellekkel? — ez kellene nekem most minden áron megtudni. És elhiheted, édes Emmám, hogy meg is fogom tudni; mert ismerhetsz engem, ismerheted neműnket, hogy mi még az ördöggel sem irtóznak parólanzi, ha valaminek nyomára akarunk járni. Ha a dolog az én javamra dól, azonnal értesíteni foglak. Akkor azután én viszem férjem-uramat abba a gyűlölt színházba. Várjon csak! Isten veled! Csókol ezerszer: Lujzák.

U. i. Eppen e pillanatban tudtam meg szoba-lányomtól, hogy két színész itt járt férjemmel tisz-telegni s pártolást kért. Amint a szobalány mondta: a színészek olyan formán beszéltek ki-jövet, hogy férjem nagyon ridegen visszautasította őket.

Ez írta Vermes Lajosnál egy árkus papirosra és borítékba zárva, címezte barátjának: Kardos Emmának.

A levelet föladta. Ezzel azután mintha egy-szerre megkönnyebbedett volna lelke, megvidámul-t. Férjének nem is említette a színházat többé. Vi-dáman csevegett.

Valami praktikus férj megjárdt volna az ilyfajta asszonyvidámságtól; de Vermes Lajos csak a mé-zesheteket élte meg. Fogalma sem volt arról, hogy miképen kell egy asszonyt a férfiakarathoz hozzászoktatni. Volt neki egy-két házasember barátja, akik már „cén rókák“ voltak; ezektől csak annyit kapott oktatásul, hogy mindjárt eleinte hozzá kell oktatni a menyecskét a ki-maradáshoz.

Hát ezt meg is tette!

Kronsteiner Károlynak
első cs. és k. kiváltságosan szabadalmazott
OMLOKZATRAJZ-SZINEK GYÁRA
Bécsben, Hauptstrasse 120, saját házában.
Kitüntetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi jószágigazgatóságok, cs. és k. katonahatóságok, összes vasutak, ipar, bánya és kohóüzemek, a legtöbb építőtársulatok, építési-vállalkozók és építőmesterek, valamint sok gyártólajdonosok és földbirtokokok szál-
litója. Ezen homlokzatrajz-színek 1860-ik évtől fogva vannak kereskedelmi forgalomban és előszeretettel használtak mindenemű épületek, különösen paloták, kas-
télyok, templomok, tanodák, nyilvános intézetek úgy nemkülönb a lakhelyi-
ségek festésénél.
Ezek 36 különféle mintában vannak meg különként 16 kr. felfelé mérszben feloldhatók,
és színtetek száraz állapotban porrá törve szállíthatnak és tisztaságuk tekintetében ha-
sonlók az olajfestéshez. Mintajegyek valamint használati utasítás kívánatra ingyen és
bérmentve küldetnek meg.

611 3 10

BUDAI
Rákóczy
keserűvíz-forrás.

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak ismert, gyógyhatású hajtószer, orvosi ki-
tűnőségek által mint nélkülözhetlen házi-
szer legjobban ajánlatik, különösen al-
tali bajoknál, vértörődés, aranyeres, tüdő-,
vese- és scrophulosus bántalmaknál, hidegláz,
köszvény, bőrkítetés, dugulás stb. ellen. Raktáron
friss töltésben minden fűszer-, ásványvíz kereskedésben a
legtöbb gyógyszerár és gyógyfűkereskedésben.
A forgalmi igazgatóság: 612 2-6
LOSER testvérek, Budapest.

Szabadalmazott
Peronospora fecskendők

szakértők által a legcélszerűbbnek elismert készülék.
Védekező eszköz a szőlőlevél betegség
(peronospora-viticola) a levélhullás ellen,
ugyszinte fáknál hernyó és más egyéb férgek ellen.

Az egész készülék minden tekintetben kifogástalan gyártmány, melynek részei bár-
mely savas oldat által kárt nem szenvednek. 619 1-1

Ára teljesen felszerelve helyben készpénz fizetés mellett **18 frt.**
Raktár: **UNGER ULLMANN ELEK** ezelőtt Hauser János
NAGY-KANIZSAN.
Arjegyzék és utasítás bérmentve küldetnek.

A LEGJOBB
BRÜNNI KELMÉK
az eredeti gyári árak szerint szállíthatnak
SIEGEL-IMHOF
posztó-gyárából

580 9-20 **BRÜNNEN.**
Egy elegáns tavaszi vagy nyári öltözékhez elégséges
egy csomag, mely 3^{1/2} méter vagyis 4 róft tartalmaz.
Egy közönséges csomag ára 4.80
" finom " 7.75
" finomabb " 10.50
" legfinomabb " 12.40
valódi gyapjából.

Továbbá nagy választékban selyemmel szövött kam-
garn, főtöltőknek való kelmék, vadászoknak és ton-
ristáknak daróc, salonöltönyöknek peruvienne és tosking
szabályszerű egyenruhákna való posztók, férfiaknak
és gyermekneknek mosható czernekelmék, valódi pique-
mellény-kelmék stb.

Levegő a szűk csomagba, a minta szerint való szállítási díj elvállaltik.
Minták ingyen és bérmentve.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer
Uj amerikai
A fogak szépsége | **GLYCERIN-FOG-CREME**
(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

KALODONT

F. A. Sarg fia &
Társaság
cs. kir. udvari szállítók
Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab **35 kr.** N. Kanizsan
Schwarz & Tauber; Rosentfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; Marton
és Huber uraknál. 448 35-52

Gyors és biztos segítség nyomorhajok s azok következményei ellen.

As egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt isme-
ret és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyfűvekből a legjobboldobban van készítve s
különösen minden emésztési bajok, gyomorgörés, étvágyhiány, zavanyos felhűtés, vértörődés, aranyeres
bajok stb. stb. ellen teljesen hatástosnak bizonyul. Ugy kitűnő hatással következtében ezen életbalzsam egy
bizonyított, megbízható házi-szerévé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel
50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül
általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbal-
zsam” minden üvegecskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain
„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-
tárból FRAGNER B. Prága 205-III.” német, cseh, magyar és francia
nyelven olvasható, széles felület pedig az ide nyíltan védjegy látható.

**Dr. ROEA életbalzsama valódián kapható csak a készítő
FRAGNER B.**

Védjegy: főraktárában, gyógyszerár a „fekete sashoz” Prágában 205-III
és **BUDAPESTEN** Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur váro-
si gyógyszerárban a Városház téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárában van raktár
ezen életbalzsamból. 531 10-24
Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”

Legjobb eszer hályagtápkorral elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések
ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő
megkeményedésénél szűlőkor, kelvény-nél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, köröngyök-
nél, az agyvegyeszt körömferegnek, keményedéseknek, felpuhadásoknak mirigydaganatoknál, zsírdaganatok-
nál, érszűkület tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, fel-ufadást a legrövidebb idő
alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fel-
szívja, kiserül és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcs sokszor utánazás, minden-
kit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz
készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencze, melybe töltetik, vörös
használati utasítás-kba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartónba, melyen
az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyosabb, számtalan próbatét al-
tal legbiztosabbnak elismert szer a nehezhallás kigyógyítására s az egészen
elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

A legjobb cigaretta papir.

Nem íves reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb
személyiségei által bizonyított tény, hogy a
„Les dernières Cartouches” (Páris, 65., Bou-
levard Exelmans), a legkényesebb és legkínosabb
cigaretta papir Braunstein Frères gyárából.
A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapi-
rok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelmezések alávet-
tetek, úgy Dr. Pohl a bécsi vegyiany egyetem tanára, Dr.
Liebermann tanár a budapesti állami vegyiany állomás főnöke,
újabb időben Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai ném.
egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelmezések mindenkör
azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères cég ciga-
rettapapirja a legfinomabb és legjobb.
Valódi csak azon papir, melynek etikejtje mellékelt rajz-
hoz hasonló és Braunstein Frères czeget viseli. Ezen czeget ozi
garettapapirjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a
mennyi az etikejtjén feljegyezve van.

A gyár
Braunstein Frères
cég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a. raktárt tar-
talmazó cigarettapapirjai és cigarettahüvelyei elárúsítására.
539 9-25

ZALA

Szerkesztőség:

Bathány- és Kiszalóczy-utca sarkán.

Idő intézkendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Készítők vissza nem küldetnek.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyitlatter petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Tovább!

Szeretjük emlegetni városunk haladását: szeretünk bízni az áldozatokra, tettekre, mik a haladás érdekében történnek nálunk. Ha tesszük, joggal tesszük; mert tagadhatatlan, hogy akár kulturális, akár külső csinosítási állapotainkat tekintjük, rövid idő alatt városunk óriási dimenziókban ment előbbre, előbbre. Nincs szándékunkban eltagadni; nem is tagadhatók el, hogy eme rohamos haladást, emelkedést igen sok külső a tőlünk, a város polgáraitól, közvetlenül nem függő tényezőz mozditotta elő. Amde azt is be kell ismernie minden elfogulatlanul gondolkozó és itélő embernek, hogy amaz előnyök mellett, miket nekünk geográfiai fekvésünk, vasuti hálózatunk s az a körülmény, hogy nagy vidék kereskedelmi metropolisa vagyunk. — nyujtanak, még éppenséggel nem elégségesek arra, hogy a nálunk haladottabb városok színvonalát oly rohamos gyorsasággal megközelíthessük. Az ily előnyök, hogy egy város életörténetében elvárható hatalmasan érvényesülhessenek, — szükségessé a város sorsát intező körök, elemek ambíciója, működése, ügybuzgalma.

Az az őszinte odaadás, melylyel városunk sorsán, jövőjén csüggenünk kell, azt parancsolja, azt teszi köteleességünk, hogy haladásunkat, állapotunkat mindenkor teljes elfogulatlansággal ítéljük meg. Tudjuk be érdemül azt, ami valóban érdem és ne hallgassuk el azt, ami mulasztás!

A március hóban lefolyt városi tisztuji-

tás alkalmával Plihal Ferenc, kir. közjegyző, városi képviselői minőségében lelkes szavakban vetett felszínre néhány olyan dolgot, mik haladéktalan tettet, gyors megoldást sürgetnek. Beszédjére Babóchay György polgármester oly szellemben válaszolt, hogy a városi tanács a maga részéről mindent megtesz, amde a kezdeményezés a képviselőtestület kebeléből megalkulandó bizottságoknak jut föladatul.

Nos, hát ezek a bizottságok az április 13-án tartott városi közgyűlés alkalmával megalakultak. Itt van tehát az ideje, hogy városunk polgármesterének szavai szellemében azok az iniciatívák terére lépjenek s ily módon alkalmadjanak a magisztratusnak annak bemutatására, hogy a város emelése, haladása érdekében indított mozgalmaknak, intézkedéseknek, miként lesz képes az fentartó, irányító, megalkotó szelleme lenni.

Mert talán fölösleges is hangoztatnunk, hogy a tisztaság, csinosítás és rendszábralyozás tekintetében igen sok kívánni való forog fenn, miket illetőleg legelőbb, velünk egyenrangunk tekintett provincialis városnak mögötte maradtunk. Hogy egyebet ne említsünk: a járdák tisztántartása, söprése az ismeretlen dolgok közé tartozik s annak teljesítése majdnem kizárólag arra a becsületre, miasma-seprő szélre van bízva, mely nálunk uralkodik szokott. Ez a becsületes szél meg is teszi kötelességét s parkettimára söpri gyalogjáróinkat. Csak hogy nálunk az is divatban van, hogy a bolti szemetet is kiseprük a gyalogjárókra. Eb-

ből azután az következik, hogy az a jóra való szél is gondol egyet s mivel még ezt soha senki nem vágta arcunkba, hát arcunkba vagdossa ő.

Városunknak igen kevés polgára lehet, aki ebben a kedvezésben már nem részesült volna. Azért másként, nem lett a dolog. Mi már megszoktuk az ilyen gyöngéd cirógatást. Gyalogjáróink söprése, tisztántartása, öntözése most is csak a házigazdák jóakarására, meg a jószágos Istenre van bízva, aki „parancsol a szeleknek és minden elemeknek.”

Ezen pedig lehetne segíteni más uton módon. Mert igaz, hogy a házigazdák egy része megteszi, hogy a háza elől levő járdát söpri, tisztogattatja, öntözteti; de ez azután éppenséggel nem jelent általános járdatisztaságot és járdáöntözést. Igen is: általánossá lehetne tenni oly módon, ha a házigazdák évenként p. 2 frtot, tehát negyedévenként 50 krt fizetnének a gyalogjárók tisztántartási és öntözési céljára. Ezt azok a házigazdák, kiknek háza előtt gyalogjáró van, megtehetnék s akkor gondolkodva lenne azok tisztántartásáról s egészségi szempontból oly fontos öntözésükről is. Ilyképen kellene öntöztetni a vasutra vezető gyalogjárót is. Hisz ez az ut egyetlen sétahelye városunknak; ennek tisztántartását, öntözését, gondozását már csak elvárhatják a város lakói a saját érdekében, meg azért is, hogy a vasuton hozzánk érkező idegenek legalább valamivel kezezőbb benyomással érjenek városunk falai közé.

Hasonló rendezést és pedig rendszabály

A „ZALA” tárcája.

A kárási erdőslány öröksége.

— A „Zala” eredeti tárcája. —

Ugyan mi történt a kárási erdőssel, hogy fényes nappal gyertyát éget szobájában?

Hát azzal bizony olyan dolog történt, ami mindenkiel csak egyszer történhetik: meghalt.

Az a két szál viaszgyertya világít ki a szoba kis ablakán, amit kegyeletből szokás a halottak ravatala mellett égetni. Akkor már nem zavarja el semmiféle fény lehunyt szemekről azt a mélyseges, nagy, megszakíthatatlan álmot.

A kárási erdő is jól alszik egyszerű rava talán.

Leánya: a 16 éves Eszti az ablakban ül. Szép, fehér szemfődelet varr szegény apjának. Milyen édesen fog alatta pihenni lent, a csendes sírban! Annak már ott nem fogja a lelkét nyomni semmi gond, semmi aggodás. De mi lesz ő belőle, aki most egyedül, árván marad ezen a világon? Elhagyottan, mint egy ágról szakadt! Ennek a csendes szép életnek, hova az emberek lármája, a világ zaja soha el nem hatott; hol nem kellett soha mosolyogni az emberek kedvéért, ha fajt valami befűl; hol nem kellett siralmas képet vágni képmutatásból, mikor elkapta a szívet s kedv: ennek a paradicsomi életnek most vége lesz: elmehet a nagyvilágba. És az a nagy világ olyan könnyen elnyeli a kis embert! Merre fog indulni? Hol fog megállani? Lesz-e valahol egyetlen kis hajlék, hol az elvesztett édes otthonnak

boldogságát még egyszer érezheti? Vagy talán örök vándorlás lesz élete az elvesztett boldogság keresésében? Vajjon nem fog-e hosszú évek során át járni, vándorolni a nélkül, hogy valahol egy olyan áldott jó szívet találja, ki csak parányi részben is pótolhatná az édes otthonban reá árasztott szeretetet?

Mind elgondolta ezt magában a szép erdőslány ott szemlődelvárásban és sűrűn omlottak könyei a fájdalomtól, meg a reménytelenségtől.

Furcsa is az, mikor egy fiatal leány egyszerre egyedül marad a világon! Mikor a szív leginkább szomjazza a szeretetet: egyszerre elhagyottan maradni. Milyen sivárrá lesz olyankor az egész világ.

Az ajtóban tompa nyöszörgés hallatszik. Eszti fölzavarja bánatos merengéséből. Gyorsan fölkel és fölnyitja az ajtót.

Egy szelidített farkas farkcsóvalva lépeget be és Esztihez simulva, nyaldosni kezdi annak napbarított kezét.

Tehát még sincs egészen egyedül. Itt van ez a hűséges állat. Egy szelidített farkas. Kis korában hozta haza édes-anya az erdőből; ő felnövelette s olyan szelid, hűséges állat lett belőle, mint a leg-hűségesebb házörző eb.

Felkarjával átfogta a farkas nyakát, a másik kezével meg simogatta hátát. A boldogított állat magasra emelte fejét és úgy nézett okos szemével Esztihez két éjszakai szemében. Anyi odaadás, hűség, ragaszkodás, bánatos részvét volt abban a két farkaszemben kielejezve. Milyen büvös hatalma van a szelidségnek, a szeretetnek! Meghódítja,

átalakítja, nemessé, érzővé teszi még a fenevadnak termelt állatot is.

Eszti soká nézett a farkas-két beszédes szemébe, miknek erős fényt mintha egy köny látta volna be. Hisz ezentul talán ez lesz az egyetlen élőlény, kitől ilyen barátságos, őszinte, jószágos tekintetet fog kapni!

Mig a derek szép állatot veregette; cirókálta, így gondolkodott:

— »Te édes, hűséges állatkám, te mindenem! ezentul te lesz az én egyetlen barátom, hívem, kísérőm. Ugy tekintelek, mint szegény nyugró apám egyetlen nagy kincsét, örökét! Kellen talán mégis csak jobban boldogulunk a nagyvilágban.»

A farkas mintha megértette, eleste volna a lány gondolatait, még szorosabban hozzásimult s fejét hűséges jelűl annak ölébe fektette.

Eszti megcsókolta a nemes állat homlokát és beszélt hozzá, mint valami kedves, elválhatatlan jóbaráthoz:

— »Ugy-e, Villám, együtt maradunk? Isten tudja: nem lesz-e egymásra szükségünk? Az én ép két kezem mindig keres annyit, hogy kettőnknek jut éhenhalásról megmentő talat. Ne félj, hűséges állat te, megosztom veled minden falatomat.»

Valaki „duplázott” az erdőben. Villám felszökött. Szemei szikráztak most s az előbb barátságos, jószágos farkaskepet rettenetessé tették a fenéved vonásai. Felhúzott ajkai alól rémésen féhéretek ki a hóféhér ragadozó fogak. Jaj annak, akit haragjában érintenek azok a hóféhér fogak!

Eszti csendre intete az éber állatot.

— »Légy csendesen, Villám! Látod: szegény

Kronsteiner Károlynak
 első cs. és k. kiváltságosan szabadalmazott
HOMLOKZATRAJZ-SZINEK GYÁRA
 Bécsben, Hauptstrasse 120, saját házában.
 Kitüntetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi jószágigazgatóságok, cs. és k. katonahatóságok, összes vasutak, ipar, bányászat és kohóüzemek, a legtöbb építőtársulatok, építési-vállalkozók és építőmesterek valamint sok-gyártólajdonosok és főfőtartkosok szívesen látják. Ezen homlokzatrajz-szinek 1860-ik évtől fogva vannak kereskedelmi forgalomban és előszeretettel használtatnak mindennemű épületek, különösen paloták, kastélyok, templomok, tanodák, nyilvános intézetek úgy nemkülönbön a lakhelyiségek festésénél.
 Ezek 36 különféle mintában vannak megkülönböztetve 16 kr.ól felfelé mérszben feloldhatók, és színületek száraz állapotban porrá törve szállíthatók és tisztaságuk tekintetében hasonlítanak az olajfestéshez. Mintajegyek valamint használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek meg.

611 4, 10

Készít mindennemű Livrea, papí, polgári és egyenruhát

SZÉKELY ÉS KAUFMANN
 férfi-szabók.

Nagy-Kanisán (Ebenspanger ház) a „Szarvas“ vendéglő mellett

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint raktárunkat a nyári idényre legújabb, legfinomabb bel- és külföldi kelmékkel dusan felszereltük.

Alkalmi rendkívüli sikerült jutányos vásárlás és válogatott jó munkaerő következtében azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönség igényeinek minden tekintetben teljesen megfelelhettünk.

620 2-3

Teljes tisztelettel kész szolgálai

SZÉKELY ÉS KAUFMANN.

BUDAI
Rakóczy
 keserűvíz-forrás.

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak elismert, gyógyhatású hajtószer, orvosi kitüntetések által mint nélkülözhetlen házi-szer legjobban ajánlatik, különösen altesti bajoknál, vértörődés, aranyeres, tüdő-, vese- és scrophulosus bántalmaknál, hidegláz, köszvény, bőrkütség, dugulás stb. ellen. Raktáron friss töltésben minden fűszer-, ásványvíz kereskedésben, a legtöbb gyógyszerár és gyógyfűkereskedésben.

A forgalmi igazgatóság: 612 3-6

LOSER testvérek, Budapest.

Minden dohánytösdében és diszárú-bizletben.

A legjobb szivarka-papír a valódi
LE HOUBLON
 FRANCOIS STAMMAY
 CAWLEY és HENRY-TÓL
 PARISBAN
 1889-iki PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS EZÖST-ÉREM.

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társai BÉCSBEN.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető házi-szer meglopden gyors gyógyulást szorzott. „A Betegbarát“ című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszsa, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcseben ingyen megküldti.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

A fogak szépsége | Uj amerikai
GLYCERIN-FOG-CREME
 (egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)
KALODONT F. A. Sarg-fia & Társa
 es. kir. udvari szállítók
 Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N.-Kanizsán Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 36-52

A körülbelül huszezer raktárban eladott és mindenütt minden férgek ellen legjobb szernek bizonyult

„Zacherlin“

ára ismét leszállítatott.

A valódi palackoknak ZACHERL J. névvel kell ellátva lenniök, és áruk mostantól fogva: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 írt.

Kapható Nagy-Kanisán Rosenfeld A.	Kapható Nagy-Kanisán Prezmayer és Deutsch	Kapható Csáktornyán Strahla testvérek	Kapható Keszthelyen Wunsch F.
Strem és Klein	Armuth Nánán	Gránecz	Schleifer A.
Schwarz és Tauber	Marton és Huber és	Heinrich Miksa és	Oszmann Pál
Neu és Klein	ifj. Rosenberg Miksa.	Göncz ösv. gyógyysz.	Márton Mór és
Fesselhofer József	Alsó-Lendván Fuchs Nándor	Curgon Hafner Albert	Pacsán Schleifer M. G. kereskedésben.

ZALA

Szerkesztőség:
Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Idő intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:
Városlát-utca 5. szám. Ficsel Fülöp
könyvkerekedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt — kr.
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyitlitter petitsora 10 kr.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Előfizetések, valamint a hirdetésekra vonatkozó Ficsel Fülöp könyvkerekedésébe is érteződik.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vásárnap.

A közművelődési egyesületről.

I.

A kir. táblai székhelyek kérdése már majdnem teljesen eldöntöttnek tekinthető. Még mindig vannak ugyan egyes városok, melyek táblára aspirálnak meg is mozdítanak minden követ, hogy a törvényjavaslat részükre kedvezően módosíttassék a székhelyek kijelölését illetőleg.

Amde városunkkal szemben csak arról lehet szó, hogy melyik királyi táblai székhelyhöz osztassák be?

A legösszintebben odaadott buzgalom, a nagy áldozatkészség megtörté am az okokon, érdekeken, mik a kir. táblai székhelyek kijelölésénél érvényesültek.

Ettől elestünk.

A mellőzés, az egyszerű háttérbe szorítás-nincs ugyan arányban amaz áldozatokkal, miket a város közönsége a kulturális célok és humanitárius intézmények szolgálatában kifejtett; de azért bele kell nyugodnunk. És ez a mellőzés semmiesetre sem fogja csak pillanatnyilag is stagnatioba ejteni városunkat.

Haladnunk kell és fogunk is haladni szakadatlanul, rohamosan. Nem fogunk megállni haladottságunk mostani színvonalán, habár mindenkor önérzettel hivatkozhatunk erre is. Nem fogjuk beérni az elért sikerrel. Tudjuk, hogy helyzetünk kiváló posíciót jelöl nekünk a jövőben vidéki városaink sorában és

multunk, elért sikereink, rohamos emelkedésünk szakadatlan ujj mutatás a magasabb célok felé.

Mult számunkban szólva városunknak a külső csinosítás és rendezés szempontjából felforgó teendőire, — végül megígértük, hogy más alkalommal szólni fogunk városunk egy magasabb missziójáról: a közművelődési egyesület megalakításáról.

A fővárosi sajtó s a dunántúli lapok néhány tekintélyesebbje hozzászólt a dunántúli közművelődési egyesület megalakításának eszméjéhez már akkor, mikor Beksis Gusztáv jeles publicistánk annak városunkban (a „Polgári Együletben“ tartott) felolvasása alkalmával oly hatásos propagandát csinált.

A fővárosi sajtó elismerte és hangsúlyozta, hogy Nagy-Kanizsának nagyon fontos szerep jutott a dunántúli közművelődési egyesület megalakítását illetőleg. A „Nemzet“ határozottan a mi kezünkben kívánta látni a vezérszerepet s már olyképpen irt városunkról, mintha itt a közművelődési egyesület létesítéséhez, megalakításához semmi aggodás, semmi kétség sem lézne. Bevégzett ténynek tekintette a dolgot, s ily irányu buzgólkodásra, példánk követésére, csatlakozásra lelkesítette a többi emporiális városokat is.

A dolog azonban, — még eddig nem mozdult előre, mert nem mozdítottatott. Ebből valaki könnyen azt következtethetné, hogy mindaz, amit városunk haladási tö-

rekvéséről polgárainak színté, odaadó buzgalomról elmondottunk, csak cifra szavak, hegedűszó, cimbalompengés. Nem! Nálunk az ily irányu mozgalom megindításához, minő a közművelődési egyesületé, — olyan tényezők kellene, miket csak úgy a sutból előrántani sem itt, sem másutt nem lehet.

Kellene tekintélyes vezér-szereplők a mozgalom megindításához; kell olyan lelkesedés, mely az erkölcsi és anyagi sikert egyaránt biztosítja. Ezeket azonban nálunk nem lehet most könnyűszerrel előteremteni. A körül belől 2 év előtt feloszlott „Magyar irodalom- és művészetpártoló egyesület“ fiaskója még mindenkinek élénken van emlékezetében. Az is nagy lelkesedéssel meg lett alakítva, volt neki körül belől 400 tagja. És a vége az lett, hogy a lelkesedés csakhamar lelohadt; beállott a közöny; később felütötte fejét az egyenetlenség, a guny s a nagy reményekkel indult egyesület úgy szolván még a csecsemő pólyában meghalt. Hogy mért halt meg? azt itt fejtegetni nem célnak. — Mindenesetre sajnálatos dolog, hogy egy-oly szép misszióú egyesület csak rövidéletű volt annyival inkább, mert megbukása társadalmunk nagy rétegében elhíntette a bizalmatlanság magvát minden hasonló irányu egyesülés iránt. Most bizalmatlanok azok is, kik a vezérszerepre, a mozgalom megindítására hivatvák; bizalmatlanok s ennél fogva a lelkesedésre épenséggel nem hajlók azok az elemek is

A „ZALA“ tárcája.

A „Nóra“ befejezése.

— A „Zala“ eredeti tárcája. —

Ajánlva azoknak, kik a darabot ismerik.

Irtá: SZÜTS MIKLÓS.

Azt mondják, a közönség nincs megelégedve a Nóra befejezésével. Az a gondolat, hogy a vétkéért lakot és férje által mélyen megsértett, félreértett nő férjétől elvál, a házból csendesen távozik, a helyett, hogy a darabot a szokásos végső ölelés avagy az a nagy puffanás tejezné be, a melytől a harmadik felvonás alatt mindenki felni kezd, ez sokak szemében szinte sértés a közönség ellen.

Mert mi hát egy darabnak a rendeltetése, ha nem az, hogy mikor az egyik kendőt telerikatta velünk, legvégül egy tiszta törülközővel törölje le ábrázatunkat, vagy ha már ezt nem teszi, hát legalább végződjék úgy, hogy érdemes volt legyen sirni.

Régi mondás az az izlésről, a szép fölött nem lehet vitatkozni; de nem ám azért mintha ebben mindenkinek igaza volna, hanem csak azért, mert a szép az egy különös nyelv, melyet a logikai gondolkodás nyelvére, tehát érvelésekre lefordítani igen nehéz; a beszédben elvont fogalmakkal okoskodunk, a szép pedig az igaz megismerésnek éppen ellenkező alakja, az, a melyben az mint létező az ösztönet konkrét jelenségekben nyilvánul meg. A szép tehát csak látni lehet, be látni nehéz, legnehezebb pedig annak a ki nem éri.

A szépet csak megérteni lehet, megmagyarázni nem.

Czélom nem is az, hogy bárkit meggyőzzek, csak hogy nézetemet indokoljam, ez is csak egy a sok közül, annak a kiből mint meggyőződés ő, igen sok, bárki másnak vajmi kevés.

Hát mi is lehetett volna ennek a darabnak a vége? A kritika könnyű, a megoldás nehéz.

Lehetett volna ez a vég a bősön halála megrepédt szív vagy öngyilkosság alakjában; lehetett volna a megőrülés, a mint hogy állítják is, hogy Ibsen ezt a drámáját igaz történet után írta és az a norvég nő, kivel ez az eset történt, megőrült s csak évek múlva jött ki meggyógyulva a tébolydából.

Lehetett volna továbbá az az általános bűnbocsánat, a melyet a közönség legjobban óhajt, az utolsó perczben minden kiderül, minden elismul, Günther még a hamis okmányt is visszaadja, a férj azt elégeti, a házaspár egymás nyakába borul, és minden rendben van legalább addig a míg hazaérünk és észre nem vesszük, hogy még sem oly simán folyik minden a világon a mint azt óhajtánók.

Ez a megoldás eszembe juttatja azt a ritka kedves jó nagynémemet, a ki a porosz-osztrák háboru idején azzal a véleménynyel állt elő a politizáló férfiak között, hogy ha ő volna a császár minden másképen menne, nem volna háboru, oda menne a csataterre, csak azt mondaná „csokoljatók meg egymást“ és szent volna a béke.

Ezen a három megoldáson kívül még csak egy lehetséges: az, a melyet a szerző választott.

A szép műveknek kiváló kellékük, hogy azokban mérték legyen; ez természetes, mert mivel a szép nem-más mint az igaz, lehetetlen, hogy annak törvényeitől eltérjen. Az életben, a létben mindig megvan a mérték, a mi nem más mint

az arány az ok és az okozat között; ezt az élet meg nem sértheti soha, mert elégséges ok nélkül soha semmi nem történik; úgy az életnek mint a színműnek szabályai ugyanazok mint a fizikai mozgás és erő kifejtés törvényei, minél nagyobb a feszítő annál nagyobb a következtetés is és viszont.

Igy a színművekben is van valami a mit e darab feszerejének szeretnék nevezni. Minél nagyobb vagy szörnyűbb a bűn vagy a tévedés, a mely az egész esemény menetét alakítja és végül fölrobbantja, annál nagyobb és szörnyűbb a következtetés is; a végeredmény ezen a darab feszerején túl ne menjen, mert akkor nincs benne több mérték, sérti a jó izlést, sérti az igazságot.

Igy bár csekélyebb okokból is történt már öngyilkosság akárhányszor, ez a legtöbb esetben az egyén öröklött hajlamainak, pathologiai állapotának következménye; de az emberi természet általános törvényei szerint az öngyilkosság a léleknek nagyobb, tátonyobb örvényeiből merül föl, mint a melyen e darabban fölírva van.

Hiszen ez egy kis kalitkába zárt madár szenvedése, gyötrelme; éppen ez teszi a darabot oly kínossá, hogy azt néma, szinte mogorva csöndben hallgatja a közönség, mintha beteg gyermek ágya mellett ülne.

Igen öngyilkossá lesznek az Odettek, kik a nőnek legnagyobb kötelességeiben, a feleség és az anya hivatásában vétkeltek; de nemcsak a büntető codexre, hanem a természet, az élet bűntetéseiben is van ám mérték.

Izonyu nagy lehet a szerencsétlenség, melyet Nóra ballépésarra a boldog családi fészekre földézhét, de az ő büne tulajdonképen csak gyerekkéjék a francia színművekben meggyilkolt vagy megöngyilkolt kollégáinak bűnéhez képest; az ő

Nagy-Kanizsa, vasárnap.

készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldötti kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételári három egyenlő részletben, méz pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint fizetni.

Kelt Letyenyén, a kir. jhiróság mini telekkönyvi hatóságánál 1889. évi december hó 15. napján.

FILIPICH
Kirendelt kir. járás bíró.

626 1-1

Blunt-féle szabadalmazott

zöld takarmány sajtók

melyek mindennemű takarmányfélék eltartására vagyis a fű, lóher, kukorica, és répa vel stb. takarmány fajoknak édes és zöldállapotban való eltartására szolgálnak,

A jelenkor legkiválóbb találmányai közé sorolhatók.

belgazolva
a gyakorlati használat által, a mezőgazdaságnak felette nagy hasznára válnak.

belgazolva
eddig rendkívül kelendőse és a gazdasági testületek és szakértelműektől nyert számos és fényes elismerő nyilatkozatok és bizonyítványok által.

700

leveleket
is bepréselni mivel a legutóbbi évi kísérletek bizonyítják, hogy a répa levelek kiváló téli takarmányt adnak

Használati utasítások, melyek nyomán biztos siker eredményezhető, valamint prospectusok, elismerő nyilatkozatok és bizonyítványok ingyen és bérmentve küldetnek.

MAYFARTH F. és Társa gazdasági gépgyára. BÉCS II.

Tabor-strasse 74

Frankfurt a. M. m. és Berlin.

az ön működő és folytonos hatású emeltyű szerkezettel ellátott BLUNT-féle szabadalmazott préseknek egyedüljogosult gyárosa. 42 10-10

Cs. kir. szab. osztr.
„Phönixbiztosító-Társaság“
(Vapított 1860.)
Jutányos jégbiztosítás.
Társaságunk mint minden évben u y most a **lehető legnagyobb előnyökben** részesíti leleit. Netatani károk gyorsan, méltányosan és igazságosan számíttatnak fel és fizettetnek ki (623 2-2)
Bővebb felvilágosításokat készségesen ad és nyomtatványokkal díjmentesen szolgál tisztelettel alulírt, valamint minden községben létező ügynökségünk.
A cs. kir. szab. osztr.
Phönix biztosító-Társaság
Vezérügynökség Nagy-Kanizsán.

Arczról a szórt stb.
eltávolítja mindenkorra az általam készített epilatoir, és megsemmisíti az arcbőr megrongálása nélkül a szőrgyökeret. **1 palack utánvét mellett 5 frt.**
Fischer Robert vegytani tudor,
Bece, Graben 1. Habsburgergasse 4.
Raktár Török Józsefnél és a „Nagy Kristóf“-hoz címzett gyógyszerárban Budapesten. 610 1-4

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziszorlopóknál gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát“ című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek névezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében ingyen megküldi.

Tenyész kos eladás.
A palini urodalom Zalamegye Nagy-Kanizsa melletti palini gazdaságában 42 darab 1 1/2 éves és 2 éves
630 1-3
Rambouillet tenyész kos eladó.
Bővebb felvilágosítás nyerhető az urodalmi igazgatóságnál.
Palini igazgatóság.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer
Uj amerikai
GLYCERIN-FOG-CREME
(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)
F. A. Sarg fia & Társa
cs. kir. udvari szállítók
Bécsben.
KALODONT
A fogak szépsége
Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N-Kanizsán Schwarcz & Tauher; Rosenfeld Adolf; Sirem & Klein, Berdin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 37-52

Gyors és biztos segítség nyomorhajok s azok következményei ellen.
Az egészség megtartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s legkíméletesebb szer a már is mindenütt ismert és bevált
életbalsam Dr. ROSA-tól.
Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyítóssá gyógyfüvekből a leggyöndösabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörce, étvágyhiány, savanyús felbűtődés, vértőlulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásként bizonyul. Ny kímélő hatással köveketekben ezen életbalsam egy bizonyított, megbízható háziismerő lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.** Elismerő iratok ezrel bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.
Óvás! Hamiltások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam“ minden üvegcskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz“ címzett gyógyszer-tárból FRAGNER B. Prága 205-III.“ német, cseh, magyar és franczia nyelven olvasható, azéles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.
Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő FRAGNER B.
főraktárában, gyógyszer-tár a „fekete sashoz“ Prágában 205-III
és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárban a Városház-téren.
Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában van raktár eszen életbalsamból. 531 11-24
Ugyanott kapható:
„prágai általános házi-kenőcs“
több ezer hálynyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladást, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tejesedésénél s az emlő megkeményedésénél emlőskor, kelvényénél, vérdaganatoknál, genyes sakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyök-nél, az ugynevezett körömféregnél, ekeményedéseknel, felpuffadásoknál s virágdaganatoknál, szírdaganatoknál, érszűkületnél stb. Minden gyuladást, daganatot, ekeményedést, felgyulladását a legrövidebb idő alatt eltávolítja s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt felszívja, kireteli és kigyógyítja.
Óvás! Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.
Mintán a prágai általános házi-kenőcs öt s-kesor utánoszik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sarga csomagolásra, melybe töltetik, vörös használati utasítás-kla (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.
HALLÁSI BALZSAM a legbizonyosabb, számtalan próbatét által legbizonyosabban elismert szer a nevezettség kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási feltehetség visszanyerésére **Egy üveg ára 1 frt.**

A legjobb, cigarettá papír.
Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személységei által bizonyított tény, hogy a „Les derniéres Cartouches“
cigarettá papír Braunstein Frères gyárából. (Páris, 65. Boulevard Exelmans), a legkíméletesebb s legkíméletesebb.
A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettá papírok előkelő tudósok által összehasonlított vegyelmézésük alátvetettek, úgy Dr. Pohl a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, ujjabb időben Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai német egyetemen és mindezen összehasonlított vegyelmézésük mindenkori azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères cég cigarettá papírosa a legfinomabb és legjobbnak.
Valódi csak azon papír, melynek etiquettejé mellélt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. Ezen cég cigarettá papírjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, amennyi az etiquettején feljegyezve van.
A gyár
Braunstein Frères
cég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a. raktárt tart cigarettá papírjai és cigarettá hűvelyei elárúsítására. 539 10-25

Kronsteiner Károlynak
első cs. és k. kiváltságosan szabadalmazott
OMLOKZATRAJZ-SZINEK GYÁRA
Bécsben, Hauptstrasse 120, saját házában.
Kitüntetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi jószágigazgatóságok, cs. és k. katonahatóságok, összes vasutak, ipar, bányászat és kohóüzemek, a legtöbb építőiparosok, építési-vállalkozók és építőmesterek valamint sok gyártólajdonosok és földbirtokosok szállítói. Ezen homlokzatrajz-színek 1860-ik évtől fogva vannak kereskedelmi forgalomban és előszeretettel használtatnak mindennemű épületek, különösen paloták, kastélyok, templomok, tanodák, nyilvános intézetek úgy nemkülönben a lakbelső-ek festésénél.
Ezek 36 különféle mintában vannak megkülönböztetve 16 kr. ól felfelé mérszabon feloldhatók, és színületek száraz állapotban porrá törve szállíthatók és tisztaságuk tekintetében hasonló az olajfestéshez. Mintajegyek valamint használati utasítás ingyen és bérmentve küldetnek meg.

611 5-10

BUDAI
Rákóczy
keserűvíz-forrás.

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak elismert, gyógyhatású hajtószer, orvosi kintősegek által mint nélkülözhetlen házi-szer legjobban ajánlatik, különösen altesti hajóknaál, vértörődés, aranyeres, tüdő-, vesé- és scrophulosus bántalmaknál, hidegláz, köszvény, bőrkütiés, dugulás stb. ellen. Raktáron friss töltésben minden fűszer-ásványvíz kereskedésben a legtöbb gyógyszerár-és gyógyfűszerkereskedésben.
A forgalmi igazgatóság: 612 4-6
LOSER testvérek, Budapest.

Készít mindennemű Livrea, papl, polgári és egyenruhát.
SZÉKEL és KAUFMANN
férfi-szabók.

Nagy-Kaniszán (Ebenspanger ház) a „Szarvas“ vendéglő mellett.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint raktárunkat a nyári idényre legujabb, legfinomabb bel- és kültöldi kelmékkel dusan felszereltük.
Alkalmi rendkívüli sikerült jutányos vásárlás és válogatott jó munkaerő következtében azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönség igényeinek minden tekintetben teljesen megfelellhetünk.
620 3-3
Teljes tisztelettel kész szolgálai
SZÉKELY és KAUFMANN.

Legjobb és leggyorsabb kiszolgálás.
Rendkívül jutányos kiszolgálás.

A LEGJOBB
BRÜNNI KELMÉK
az eredeti gyári árak szerint szállíthatnak
SIEGEL-IMHOF
posztó-gyárából
580 11-20 **BRÜNNEN.**

Egy elegáns tavaszi vagy nyári öltözékhez elégséges egy csomag, mely 3/4 méter vagyis 4 rőföt tartalmaz.
Egy közönséges csomag ára 4.80
finom 7.75
finomabb 10.50
legfinomabb 12.40

valódi gyapjuból.
Továbbá nagy választékban selyemmel szövött kamgarn, fölötöknek való kelmék, vadászoknak és turistáknak daróc, salontöngyöknek peruvienne és tosking szabályszerű egyenruháknaál való posztók, férfiaknaál és gyermekeknaál mosható ezernakelmék, valódi piqué-mellény-kelmék stb.

Minták ingyen és bérmentve.

SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár Részvény-Társaság Budapest.

Gyár és irodák: VI. külső váczli-ut 1696 99. sz. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlja kitünő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kitüntetett:
SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekéit és szab. mélyítő ekéit,
mélyítő ekéit önvezetékkel, eredeti Schlick és Vidats-féle **egyvasu ekéit,**
talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit
SCHLICK-féle szab.
„Haladás“ sorbavetőgépeit.

Szörvavetőgépek többvasu ekékre alkalmazható tengeri-és répa-ültető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz-és jár-ganyacséplő-készülékek, gabonatisztító rosták (Baker és Vidats rendszer) takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, őrlőmalmok és olajmalom berendezések. — **Eredeti amerikai kéveköti és marokrakó arató gépek és fűkaszaló gépek.**

Legjutányosabb árak. Előnyös fizetési feltételek.
Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. a. levő irodáink legnagyobb részét a külső váczli-uton levő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési cikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt-létesítettünk.
Kiváló tisztelettel
586 4-18 A Schlick féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

Minden dohányosságban és díszárú-üzletben.
A legjobb szivarka-papír a valódi.
LE HOUBLON
FRANCIA GYÁRTÁNY
CAWLEY és HENRY-TÓL
PARISBAN
1890-NO PÁRSI VILÁGKIÁLLÍTÁS EZÖST-ÉREM.

6021-24

Máriazelli gyomor cseppek
legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Utóérhetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, bűzös lehelet, savanyu felbőgös, seel rekedés, (Kollika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara kepaodás, julságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetekben, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásáto) származik) gyomor görcsüt, kemény széklest, székrekedést, az étel s itallal turterhelt gyomrot kitisztítja, elűzi a belférgeket, s gyógyít lép, vesé, máj és aranyeres bántalmaknaál. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszerárta Krenzier (Morvaország).

Védjegy.

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féleképen utánoztatnak s hamisítatnak, ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjegyvel ellátott papírba van csomagolva, s melyek melletteki használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Krenzierben, Gusak II. könyvvomdájában nyomtatottak.

Máriazelli Labdacsock.
A keményzékülés és székrekedés ellen, ezek ota legjobb hatásúaknak bizonyult labdacsock is, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételénél is vigyazni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Krenzieri gyógyszerárta név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előlege beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabermentesen küldetnek meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsock nem titkos szerék, s gyógyható anyagúknak összejétéle minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomrocseppek és Máriazelli labdacsock kaphatók Nagy-Kaniszán: Prager Béla és Belus Lajos gyógyszerártaikban. Bábócsán: Ilias gyógyszerártaiban. Barcs: Kohut Sámjor gyógyszerártaiban. Marczali: Körös Victor gyógyszerártaiban. Olmitz: Bölcs Béla gyógyszerártaiban. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerártaiban.
497 28-43

Hofherr és Schrantz,
BUDAPEST,
V., váczli-körut 76.
gazdasági gépgyár és vasöntöde

ajánlják általánosan a legjobbnak elismert legujabb 8, 6 és 4 lóerejű verőlécezes rendszer szabad.
gőzcséplőkészleteiket,
továbbá 2 1/2, 3 és 4 lóerejű szabadalm. pánczélszegecs gőzcséplőkészleteiket, azonkívül a legjobb sorvetőgépeket „Király-Drill“ és „88-as Drill“, egytetemes acél Rayol ekéket, valamint minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket jutányos árak mellett.
Képes arjegyzekek ingyen és bérmentve.